Hakkapeliitta

N:o 21
1943
5 MK

SURURISTIN KANTAJIA
Sankarivainajain päivänä
Jokioisissa 16. 5. 43.

SUOJELUSKUNTAIN KOMENTAJAN ASETTAMA JOHTOKUNTA:

Osastopääll. M. Kivilinna (puh. joht.), toimistopääll. Albin Manner (varapuh. joht.), toimitusjohtaja A. W. Jusu, piiripääll., eversti P. O. Ekholm, maist. Yrjö Ylänne ja taloudenhoit. Sten Keso.

TOIMITUS:

Kaivokatu 6. A. — Avoinna klo 10—16, lauant. ja juhlapäivien aattoina klo 10—14.

KONTTORI:

Kaivokatu 6. A. — Avoinna klo 9—16, lauant. ja juhlapäivien aattoina klo 9—14.

Puhelin 61 606
(vaihde).

Muina aikoina:

Tilaukset ja osoitteenmuutokset sekä kassa (23 679).
Taloudenhoitaja (39 445).
Päätoimittaja . . (24 760).

Ilmoitusten käsikirjoitukset jätettävä viimeistään 2 viikkoa ennen lehden ilmestymispäivää.

Tilaushinnat:	1/1 v.	1/2 v.	1/4 v.
Kotimaassa	125:—	70:—	40:—
Ulkomailla	200:—	110:—	65:—

Kevään menekkikirjoja

Runoteoksia

Aino Kallas: **Kuoleman joutsen**

Syvän murheen jalostamaa kohtalontuntuista lyriikkaa. Hinta 80 mk.

Heikki Asunta: **Vedenjakajalla**

Runoja vainon vuosilta.

Sotarunoja, joissa helähtää miehisen tinkimättömyyden ja herkän isänmaantunteen aito sävel. Hinta 69 mk.

Aari Surakka: **Rukouslamppu**

Hiljaista kauneutta ja hartautta henkivä erikoisrunokokoelma. Hinta 30 mk.

Syvällisiä satuja

K. M. Wallenius: **Emäpuu kertoo**

Satuja aikuisille ja lapsille. Ihastuttavaan muotoon verhottua elämänviisautta ja ymmärtämystä sisältävä satukirja kaikille ikäkausille. Hinta 65 mk, sid. 75 mk.

"Uusia valioromaaneja"

Kurt Kluge: **Taikaviulu**

Huomattavan saksalaisen kirjailijan viimeinen romaani, viehättävä tarina taiteilijasta ja hänen rakastetustaan. Hinta 55 mk, sid. 75 mk.

Frans Bengtsson: **Orm punainen**

Loistavan humoristinen viikinkiromaani, jonka sankari seikkailee Englannissa ja Espanjassa muhamettilaisten parissa. Hinta 70 mk, sid. 95 mk.

C. S. Forester:

Komentajakapteeni Hornblower, I-II

Kuuluisa, laaja meriromaani Napoleonin sotien ajalta — vauhtia, jännitystä, romantiikkaa. Hinta à 75 mk, sid. 100 mk.

Herbert von Hoerner: **Harmaa ratsastaja**

Karu, ytimekkään huumorin höystämä romaani kuurinmaalaisen talonpoikaisperheen vaiheista, joihin linnanraunioissa asustava salaperäinen aave vaikuttaa. Hinta 45 mk, sid. 60 mk.

Alba de Cèsspedes: **Ylioppilaskoti**

Valloittava romaani roomalaisessa luostaritäysihoitolassa asuvista nykyajan naisylioppilaista. Hinta 90 mk, sid. 120 mk.

OTAVA

Hakkapeliitta

Omistaja ja kustantaja:
Suomen Suojeluskuntajärjestö

KAHDEKSASTOISTA VUOSIKERTA

Päätoimittaja:
Yrjö Ylänne

N:o 21

Tiistaina, toukok. 25. p:nä.

1943

KUNNIAA KAATUNEILLE

Pääkaupungissa Hietaniemen sankarihautuumaalla kunnioitettiin 16. 5. 43 vapautemme puolesta kaikkensa antaneita suomalaisia ja saksalaisia mieliinpainuvin juhlamenoin.

Yllä: Kunniantekoa suomalaisten sankarihaudalla. Keskellä Saksan sotavoimain edustajia. Valok. F. E. Fremling.

Oik.: Maaherra Helenius puhumassa kaatuneiden saksalaisten soturien muistolle.

SANKARIEMME MUISTO VELVOITTAA

Yllä: Juhlava yleiskuva kunnianteosta sankarivainajille Hgin Hietaniemen haudoilla Valok. Fremling.

HAKKAPELIITAN SOTATILANNEKATSAUS

Tähän katsausviikkoon sisältyvä Suomen vapaussodan päättymisen vuosipäivä ja sankarivainajien muistopäivä tuo väkevästi mieleen ne veriuhrit, mitä tämän maan vapauden puolesta on vuosisatojen aikana annettu. Se muistuttaa vuosisadoista, joiden kuluessa on kerta toisensa jälkeen tartuttu miekkaan epäedullisten voimasuhteiden ja vaikeiden poliittisten olosuhteiden vallitessa. Se muistuttaa hetkistä, jolloin vihollinen on hyökännyt maahan ylivoimaisin joukoin ja jolloin puolustuksella ei ole ollut muita onnistumisen edellytyksiä kuin usko ihmeeseen ja murtumaton tahto elää. Se muistuttaa myös ajoista, jolloin *kansa* on pettämättömän varmasti tuntenut vastuunsa menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden edessä, mutta jolloin kansan johtajat ovat vain varsin hämärästi tajunneet vastuunsa. Ei ole ollut harvinaista, että kansan johtoon on sen vakavina kohtalonhetkinäkin päässyt pesiytymään tyyppejä ja hyypiöitä, joille kaikenkarvaiset nurkka- ja henkilöedut ovat merkinneet enemmän kuin ne suuret päämäärät, joiden kohtalontärkeyden rivimies on vaistonnut, joiden edestä hän on taistellut ja kaatunut. Ei ole valitettavasti myöskään ollut harvinaista, että tällaiset henkilöt ovat suhteellisen harvalukuisten, selvänäköisten ja vastuuntuntoisten miesten ohitse päässeet ratkaisevasti vaikuttamaan poliittisiin kannanottoihin ja suuntauksiin.

Niinpä tällaisina kohottavina kansallisina juhlapäivinä meidän kaikkien onkin syytä herkemmin kuin milloinkaan ennen kuunnella *aseiden ääntä*, toisin sanoen selvittää itsellemme, mitä on saavutettu uhratulla suomalaisella verellä ja mihinkä se meitä velvoittaa. *Taistelijain äänen* tulee saada tällaisina juhlapäivinä kantautua velvoittavasti kansan omaatuntoa kolkuttamaan ja muistuttamaan siitä, mihin rintamamies uskoo ja mitä hän tulevaisuudelta odottaa. On näet sodan pitkittyessä olemassa vaara, että toisarvoiset edut pääsevät etualalle, toisarvoiset päämäärät rupeavat näyttämään äkkiä kovin tärkeiltä, tulee vaikeaksi jatkuvasti uhrata yksityisetuja kokonaisuuden hyväksi, ja loppujen lopuksi selkeä näkemys hämärtyy noiden vähemmän tärkeiden sivutavoitteiden nostaessa päätään.

Sankarivainajien muistopäivän tulee palauttaa meidät kaikki oikealle tielle, mikäli olemme siltä harhautuneet. Meidän tulee tällaisena päivänä entistä väkevämmin muistaa, että olemme taistelemassa maallemme lujempaa sotilaspoliittista ja sotilasmaantieteellistä asemaa, kestävämpiä turvallisuuden takeita; että tuon tavoitteen saavuttamiseksi on uhrattu paljon verta, mutta ettei päämäärää ole vielä saavutettu. Kun sen muistamme ja kun vakaasti päätämme, ettemme salli muiden tekijöiden päästä vaikuttamaan, silloin sankarivainajien muistopäivä on saavuttanut sen tarkoitusperän, jota varten ylipäällikkömme on säätänyt sen vietettäväksi.

Sankarivainajien muistopäivänä eräältä poliittiselta taholta annettu julkilausuma herättääkin senvuoksi jokaisessa rehellisessä suomalaisessa kiitollista vastakaikua, riippumatta siitä, mihin yhteiskuntapoliittiseen »eriseuraan» kukin kuulummekin. Taistelija ei kuulu

mihinkään puolueeseen, hän jaksaa, voi ja tahtoo ennakkoluulottomasti yli puoluerajojen ojentaa kätensä jokaiselle, joka tuntee vastuunsa ja uskaltaa korottaa äänensä tuon vastuun mukaisesti. Lähtivätpä tuollaiset äänet miltä taholta hyvänsä, ampumahaudassaan vihollisen tulen kanssa otsakkain seisova soturi hyväksyy ne ja hänellä on oikeus, aseveljiensä vuotaneen veren nimessä, vaatia, että kansallisia ja rohkeita ääniä kuullaan.

»Kansamme suurin voima taistelussamme vapauden puolesta on sen yksimielisyys, jota on erikoisesti vaalittava. Valtiovallan on senvuoksi huolehdittava siitä, että tätä yksimielisyyttä uhkaavat voimat, jotka yrittävät tehdä tyhjäksi sankariarmeijamme saavutukset, estetään jatkamasta hajoitustyötään.»

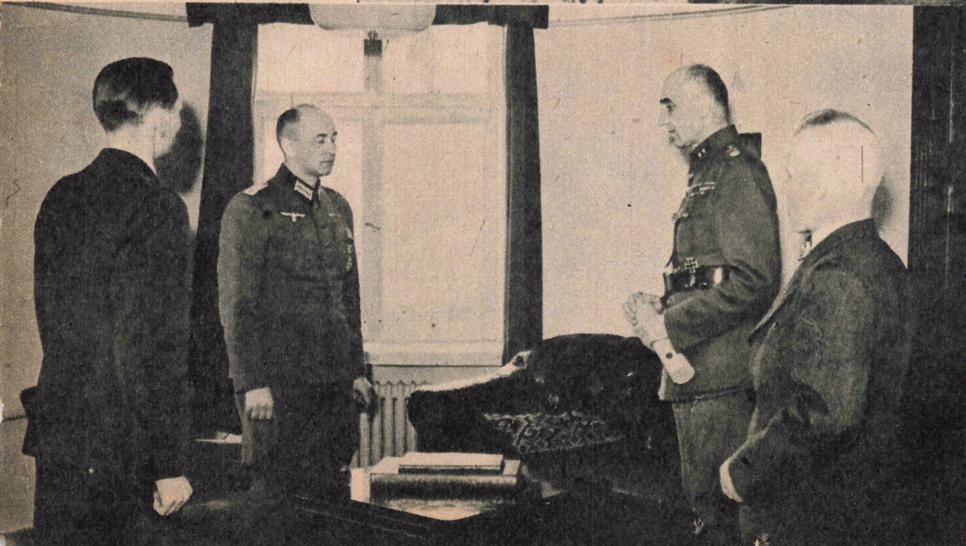
Amen, piste ja oikein! sanoo tähän jokainen rintamamies. Sankarivainajain veren ääni puhuu, ja rintamamiehellä on oikeus vaatia, että ajoissa estetään kaikenkarvaisten poliittisten Don Quijotein ja Sevillan parturien tuhotyöt, niinkuin toki estetäänkin. Ei rintamamies ole vuodattanut hikeään ja vertaan senvuoksi, että hänen saavutuksillaan tekisivät kauppaa sellaiset, jotka eivät itse ole milloinkaan asetta kantaneet.

Toissa katsauksessa mainittujen kahden yleismaailmallisen suurpulman ympärillä kieppuu yhä edelleen poliittinen toiminta, joka kuumeisella kiireellä valmistelee pian alkavaa sotilaallista toimintaa. Yhdysvallat ovat myös jo joutuneet kehittämään sotilaallista voimaansa melko laajoin mitoin; onhan kuultu, että Churchill on rapakon takana joutunut hiukan vaikeaan tilanteeseen ja vanhaan viisaaseen tapaansa kääntänyt puheen taatusti kivuttomaan puheenaiheeseen. Amerikassa lienee tehty vaatimuksia englantilaisten sotilaallisen toiminnan suhteen Aasian sotanäyttämöillä Japanin sitomiseksi. Englanti puolestaan pitää itsepintaisesti kiinni Euroopan sotanäyttämöiden tärkeydestä, ja kun herra Churchill ei ole oikein kyennyt vakuuttamaan amerikkalaisia menestyksellisestä maihinnoususta Euroopan mantereelle — paitsi tietysti amerikkalaisin joukoin — hän keskustelee Englannin kodinturvan lujuudesta. Sitä ei ainakaan kukaan uskalla epäillä.

No niin, liittolaisten menestys Afrikassa on kuitenkin ollut ilmeinen. Afrikasta on ainakin toistaiseksi karkoitettu viimeinenkin akselivaltojen sotilas. Tämä koskee erityisen kipeästi Italiaa. Mutta vaikka liittolaisten tärkein sotilaallinen päämäärä siten onkin — tosin pahasti myöhästyneenä — astunut askeleen lähemmäksi toteutumistaan, sillä on kuitenkin vielä edessään pitkä ja monien vaarojen uhkaama taival.

Oik.: Konekivääri asemassa erään saksalaisen lentokentän laidassa Jäämeren rannalla.

Vas.: Suomessa kenr. Weissenbergerin johdolla taistelevat joukot ovat tähän mennessä lahjoittaneet 1 1/2 milj. mk. Sotainvaliidien Veljesliitolle, jonka puheenjoht., kenr. Valve on tässä ojentamassa kiitosadressia Saksan sotilasasiamiehelle, ev. Kitschmannille.

Yllä: Torjuntataisteluja Kubanin sillanpääasemassa. Taisteluhaudan partaalla kaatuneita bolshevikkeja.

Ryssät odottelevat saksalaisten hyökkäystä, samalla kun itse vielä jatkavat paikallisia offensiivejaan ja irroittelevat joukkoja strategisiksi reserveiksi. Kerrotaan venäläisten ilmatiedustelun selvittäneen, että saksalaisilla on suuria joukkojen keskityksiä, taisteluvaunuja ja lentokoneita valmiina hyökkäämään eri lohkoilla. Amerikkalaiset laskevat puolestaan, että saksalaisilla on parisen kuukautta aikaa häiritsemättömiin hyökkäyksiin idässä. Senjälkeen amerikkalaiset siis ilmeisesti aikovat päästä kiinni johonkin kohtaan Euroopan mannerta. Aikalailla optimistista laskelmointia, jossa Japani sitäpaitsi saattaa pahemman kerran sotkea kortit.

Joka tapauksessa sekä venäläiset että amerikkalaiset odottavat hyökkäystä idässä aivan lähiviikkoina. Vieläpä he voivat mielestään ennustaa tulevat hyökkäyssuunnatkin, nimittäin Brjanskin—Orelin lohkolla ja jossakin Rostovin tienoilla mainitun kaupungin valtaamiseksi ja Donin ylittämiseksi.

Missä saksalaisten mahdollinen suuroffensiivi sitten päävoimin tapahtuneekin, varmana saattaa kuitenkin pitää, ettei sen tavoitteena tule niinkään olemaan mikään maantieteellinen suunta eikä alue sinänsä, vaan se kohdistuu pääasiassa mahdollisimman suurten venäläisvoimien lyömiseen. Osoittaahan Venäjän yleistilanteen tarkastelu nyt samaa kuin maailmansodan aikanakin, että näet Venäjän sotilaallisen voiman ehtyminen ei johdu maa-alueiden eikä kaluston menettämisestä, vaan taistelukelpoisten miesten loppumisesta. Tietysti tämä on ihmeellistä puheen ollessa Venäjän suuruisesta maasta ja kansasta, mutta niin vain näyttää olevan. Erityisen merkityksen tämä seikka on saanut senjälkeen, kun Donin ja Kaukaasian operaatioiden tulokset eivät sittenkään ole olleet niin nopeasti vaikuttavia kuin mitä ensin saattoi luulla.

Itärintamalta ja Tyynenmeren etelärintamalta maailman sanomalehdistö nyt odottaa uutisnälkäisenä tietoja. Saaneekohan odottaa kauan?

16. 5. 43. *Korohoro.*

Oik.: Saksalainen tulkki antamassa tilanneselvitystä vapaaehtoisille Kaukasian sotureille Kubanin rintamalla.

VALTAKUNNALLISEN SURUJUHLAN paikaksi oli tänä vuonna valittu Jokioinen, joka on kantanut viimeisten sotiemme suhteellisesti raskaimman veriuhrin. Yllä: Yleiskuva surujuhlapaikalta. Alla: Surujuhlan yleisö tekee kunniaa sankarivainajille. Etualalla Tasavallan Presidentti seurueineen.

SIEMEN VIERAASEEN PELTOON

Pohjanmaan miehet kyntävät Karjalan peltoja. TK-J. Taube.

MUISTELMA VIIME KEVÄÄN PÄIVILTÄ

Kirjoittanut ***REINO KARIKKO***

Kevät tuli kuin humahtaen yhdellä iskulla.

Talvi oli ankara ja iski hyytävän kouransa syvälle maan kamaraan. Tuhannet tähdet loistivat öisin avaruudessa kylminä kuin metallikappaleet, ja päivisin auringon kerä loi vaisua valoaan vahvoille lumilakeuksille ja huurteisiin metsiin. Silloin tällöin jymähtivät etulinjoilla tykit ja konekiväärit päästivät ilmoille tuhoa ennustavan, kolkon naurunsa. Korsujen kamiinain ja vaatimattomien liesien savut nousivat hiljalleen taivasta kohti.

Miehet elivät metsissä, korpien uumeniin ja maan syliin kaivautuneina kuin myyrät ja pitivät vartiota etulinjan mutkittelevissa ampumahaudoissa katse valppaana tavoittaakseen lumessa ryömivän, salakavalan vihollisen. Idästä puhaltava viima oli terävä kuin piiskan siiman kosketus. Päivällä sentään tuli erinomaisesti toimeen, mutta yöllä saattoi sydän jyskyttää kiivaasti, kun lumi narahteli epämääräisesti ja edessä olevat kivet ja kannot muistuttivat erehdyttävästi lähelle hiipinyttä vainolaista. Silloin valopistoolin raketti nousi ilmaan ja tehden loistavan kaaren valaisi lähitienoot kirkkaaksi kuin auringonvalo. Ei, kaikki oli vain kiihtyneitten aistien harhaa . . . Mutta sattui joskus, että vainolainen pääsi ankaran lumipyryn turvin hiipimään aivan ampumahaudan lähelle. Silloin myytiin elämä kalliista. Veri punasi lumen lyhyen taistelun jälkeen. Nouseva aurinko näki vainolaisen kohmettuneet ruumiit retkollaan piikkilankaesteiden luona.

Se oli ankara talvi. Päiviä laskettiin ja kevättä odotettiin hartaasti. Mies kirjoitti sinne kotiseudulleen korsun pimennosta ja asetti toivonsa kevääseen. Ja kirjeet siellä kotiseudulta kertoivat nekin malttamattomasti kevään odotuksesta. Ei olisi eläimille rehua, jos kevät tulisi kovin myöhään . . . Ja kuinka kävisi kevätkylvöjen, jos talven ote pitäisi vielä toukokuussakin?

Mutta sitten eräänä huhtikuun päivänä tuuli kääntyi etelään, ja lumi alkoi sulaa. Satoi lumiräntää, raskaana kosteana vyörynä. Miehet nousivat korsuistaan, ja katse tapaili taivaan ääriä. No nyt, nyt ovat merkit hyvät, totesivat monet. Mutta samalla epäily hiipi mieleen. Tuleekohan sittenkään? Kevät on hyvin oikullinen. Mutta seuraavana päivänä ilma väreili tulvillaan lämpöä, jalkaa upotti. Ja muutaman päivän kuluttua oli aurinko puhkaissut lumikinokset, etsinyt säteillään routiutuneen maan. Purot alkoivat liristä, ja pian kuului avaruuden sinestä kiurun riemullinen laulu. Vielä pari, kolme viikkoa, ja toukotyöt voitaisiin alottaa . . .

Kuinka kiusoittavilta nämä keväiset päivät tuntuivatkaan. Niihin liittyi sanomatonta kaipausta ja odotusta. Maa tuntui kuin polttavan jalkojen alla. Ja joskus iltaisin, kun aurinko painui luoteeseen, ja metsästä kantautui heräävän elämän raikas tuoksu, karskit miehet saattoivat tuijottaa kaukaisuuteen aivankuin etsien jotakin. Joku sylkäisi pontevasti aatostensa vahvistukseksi, jonkun suusta pääsi jäyhä kirosana . . . Ollapa nyt siellä, omalla konnulla! Nyt ovat koivut pian hiirenkorvalla. Juuri nyt pitäisi päästä pellolle kylvämään. S-nan ryssä . . . !

Lomaa saivat vain muutamat, jotka sillä kertaa olivat vuorossa. Sekin harmitti. Jokaisenhan olisi pitänyt päästä touontekoon, jokaisen pelto odotti kyntäjää ja kylväjää. Ehkäpä sitä saataisiinkin järjestetyksi, jos . . . Niin — jos ryssä suvaitsisi olla rauhassa. Mutta tilanne osoittautui pian sellaiseksi, että lomatoiveet raukesivat kokonaan. Vihollisella oli omat aikomuksensa. Kiivaat tykistökeskitykset vyöryivät kumeina sarjoina etulinjan yli ja pienet partiojoukkueet olivat vilkkaassa toiminnassa.

Kotona odotettiin kiihkeästi. Mutta rintamalta saapuva kirje tiesi kertoa, että kylväjää ei nyt tulisi pellolle. Täytyisi puhua naapureille ja hyville ystäville. Ehkäpä he auttaisivat toukotöiden suorittamisessa.

Päällystö käsitti erinomaisen hyvin, että miehistön mieliala oli kaikkea muuta kuin suopea. Muutos oli saatava aikaan. Eräänä päivänä pataljoonan komentaja puuttuikin asiaan. Hän piti puheen miehistölle. Hän puhui kovista tosiasioista, joita ei voi väistää. Hän sanoi mainiosti käsittävänsä kunkin miehen yksilölliset huolet, mutta niidenkin on joskus väistyttävä kokonaisuuden, yhteisen edun tieltä. Sota vaatii ankaraa velvollisuutta, uhrautumista kuolemaan saakka. Suomalainen sotilas on oppinut täyttämään velvollisuutensa, — nytkö merkittäisiin aikakirjoihin poikkeus? Kun isänmaa on kerran uhkasta vapaa, on palkkio myös oleva suuri.

Puhe vaikutti kuin vasaraniskut. Turtunut mieli alkoi vähitellen liikahdella, ja yhä useamman sotilaan kasvoille tuli päättävä ilme. Velvollisuudentunto ailahteli pian väkevänä laineikkona syvällä sielujen sisimmässä. Moni itsepäinen häpeili. Suomalaisen sotilaan kirkas kuva nousi silmien eteen: miehen, joka taistelee ja väistymättä kaatuu paikalleen . . .

Huomisin alotettiin toukotyöt vanhan rajan läheisyydessä. Sinne komennettiin kaikki, jotka sillä kertaa olivat vapaina, poissa etulinjapalveluksesta. Miehet lähtivät matkaan melkein kuin omille pelloilleen. Olipa taas, pitkästä aikaa, mukavaa valjastaa hevonen äkeen eteen. Lantaa ajettiin hevoskorsujen lähettyviltä, ja kohta olivat muokkaustyöt ripeässä käynnissä.

Näillä mailla oli koettu rajan kirot. Tuolla törröttivät palaneen asuinrakennuksen savupiiput. Riihen katto oli romahtanut alas täysosumasta. Mutta maa oli säilynyt, pellot janosivat vettä, aurinkoa ja siementä. Missä mahtanee nyt olla tämänkin talon väki? Ehkäpä jossakin Etelä-Pohjanmaalla, ehkä jäyhien hämäläisten parissa. Ajattelevat siellä, vieraalla seudulla, nämä rajatalon asukkaat: kukahan kylvää meidänkin peltomme siellä Rajajoen varsilla?

Mutta noilla pelloilla kävi nyt iloinen vilske ja työn touhu. Kun ei saa kylvää omilla pelloilla, niin heitetäänpä siementä vieraaseen peltoon. Sillä nyt on taisteltava kaikin voimin. Viljaa on saatava jokaisesta pellosta. Suomalainen sotilas osaa taistella, hän osaa myös kyntää ja kylvää.

Sinä päivänä oli täysi kesä. Aurinko tuhlasi valoaan taivaan sinisessä äärettömyydessä. Kulottunut nurmi sai viheriää väriä. Ja läheisestä metsästä helähytti käki ensi tervehdyksensä. Pääskysparvi sujautti ohi veikeästi visertäen, ja korkealla kiiti pohjoista kohti kurkien kiila.

Tottuneet kädet heittivät siementä peltoon. Ne lensivät kuin kultasuihku maan poveen, maan, joka vapisi uuden kesän odotuksessa.

SUOMENLINNAN JUHLAT

Toukok. 12. pnä vietettiin Suomenlinnan 25-vuotisjuhlaa sotilaskatselmuksin. Neljännesvuosisata sitten muutettiin nimittäin Viaporin nimi Suomenlinnaksi ja leijonalippu kohotettiin Kustaanmiekan salkoon. Yllä: Sotalipun nosto Kustaanmiekalla juhlapäivänä. Alla: Puolustusmin. Walden ja kenr. Valve tarkastavat joukot juhlakatselmuksessa.

SANKARIVAINAJIEN PÄIVÄNÄ 16. 5. 43.

Yllä: Vanhankirkon sankarihaudoilla kävi lähetystö, johon kuuluivat maaherra Helenius, ylipormestari Tulenheimo, pääjohtaja Rydman, kenr. Alfthan ja sot. virk. Tervo, laskemassa lukuisien yhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen seppeleen. Valok. Fremling.

Alla: Kentälle jääneiden siunaus Viipurin maaseurakunnan sankarihaudalla.

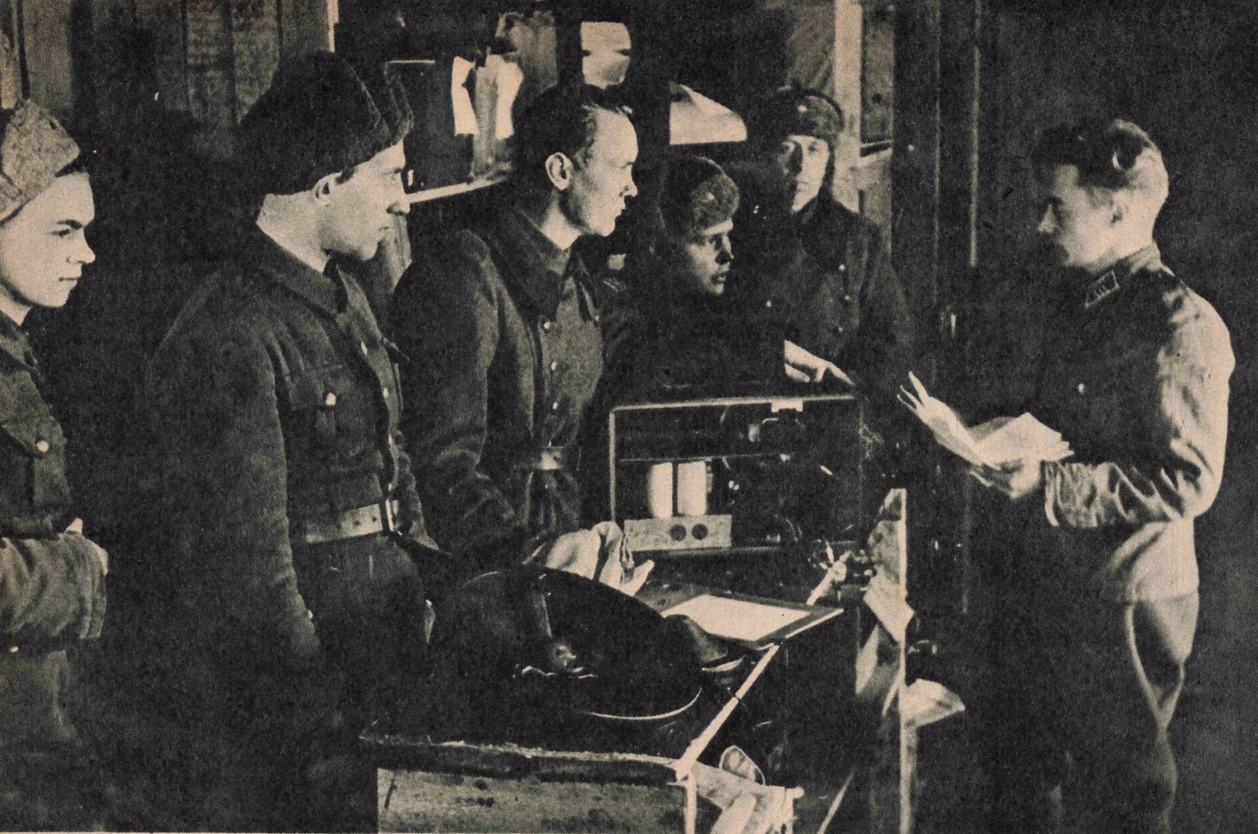

Pyör.: Tasavallan Presidentti saapuu seurueineen kunniatervehdykselle Hietaniemen sankarihaudoilla.

Vas. ylh.: Suomen Marsalkka puhumassa kaatuneiden muistolle erään paikkakunnan sankaripatsaalle.

Vas.: Vuoden 1918 rintamamiesten kunnianosotus Vanhankirkon sankarihaudoilla sankarivainajain muistopäivänä, joka samalla oli vapaussodan päättymisen 25-vuotispäivä. Valok. Fremling.

Vas.: Toimistossa on aina tungosta. Ensimmäiset asiakkaat saapuvat jo klo 7 tienoilla ja uusia ilmestyy aina iltapimeään saakka.

"OSAATKO SIE KORJATA JALKOJA?"

Kuvat: TK—OLAVI AAVIKKO
Teksti: TK—OLAVI SIIPPAINEN

Pola on pieni, su[illegible]inen aunukselaistyttö, jolla on kirkkaat ja vallattomat silmät. Tavatessaan suomalaisia sotilaita muistaa Pola aina tervehtiä heitä. Hän tekee sen tuolla viehättävällä välittömyydellä, joka on niin ominaista aunukselaisille lapsille. Katsokaas, Pola on nykyisin hyvin onnellinen, sillä hän voi taas kävellä ja varovaisesti leikkiäkin. Ja kaikesta tuosta hän on kiitollinen suomalaisille sotilaille.

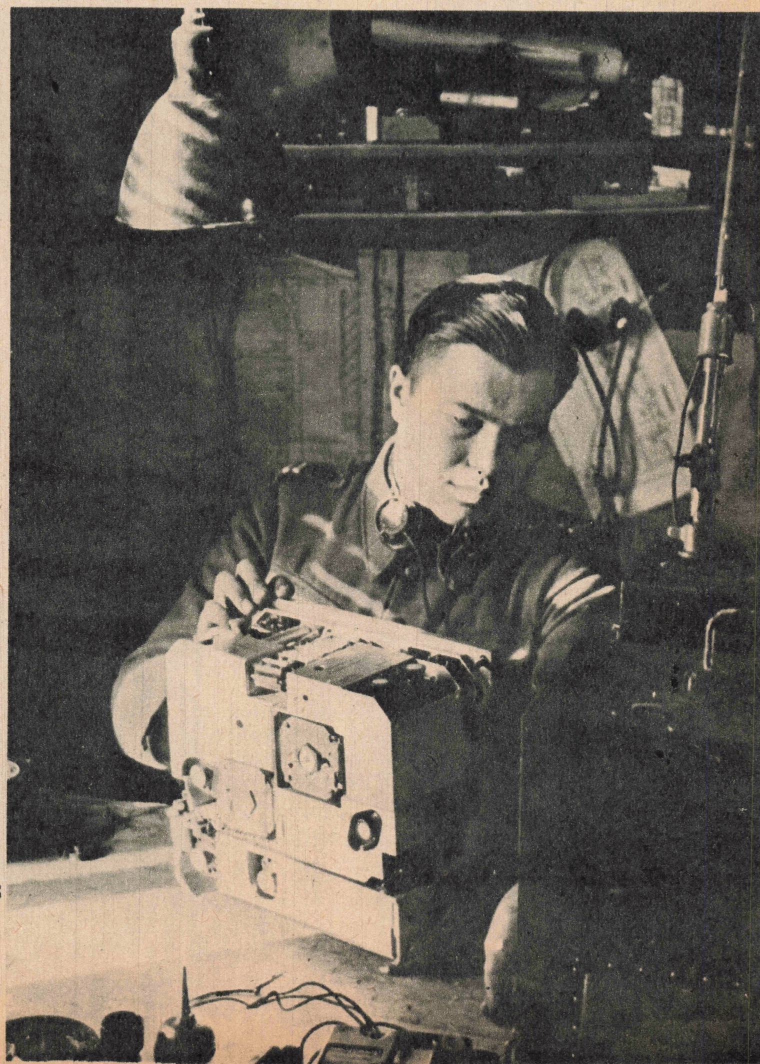
Tapaus oli tällainen:

Pola ilmestyi eräänä aamuna viestivälinekorjaamolle arkana ja kirkassilmäisenä. Aluksi häntä ei lainkaan huomattu, sillä Pola on ikäisekseen hyvin pieni, ja muut asiakkaat olivat niin kookkaita, että hän aivan katosi heidän joukkoonsa. Mutta kun kaikki muut saivat asiansa toimitetuksi, tuli viimein Polankin vuoro. Hän hieman arkaili, sillä tämä oli ensimmäinen kerta, jolloin hän puhutteli suomalaisia sotilaita, mutta viimein hän sai heleällä äänellään ja melkein puhtaalla suomenkielellä — josta Pola salassa on hyvin ylpeä — sanotuksi:

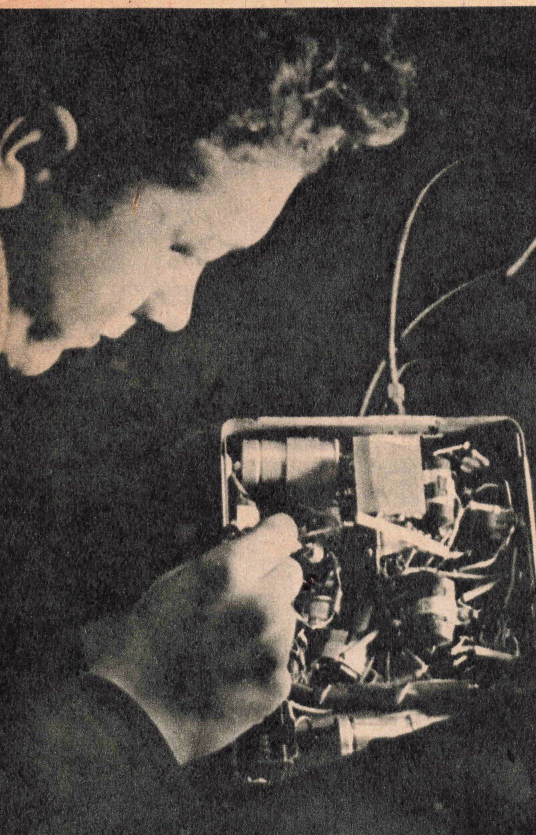
— Osaatko sie korjata jalkoja?

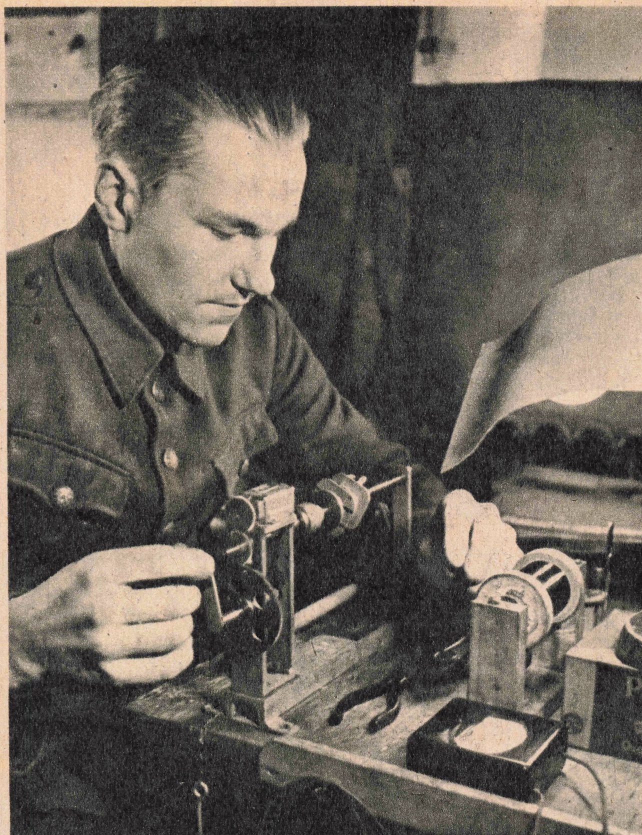
Kysymys herätti yleistä hämmästystä, mikä oli aivan luonnollista, koska tämä tapahtui viestivälinekorjaamossa eikä kenttäsairaalassa, jossa tällaiset tapaukset on totuttu hoitamaan. Mutta viimein asia selvisi: Pola oli menettänyt vasemman jalkansa ja sen sijalla hänellä oli proteesi. Nyt oli tekojalka mennyt rikki, ja Polan oli vaikea liikkua. Hän oli siitä hyvin murheissaan, sillä yhdeksänvuotiaana ei ihminen kaipaa mitään niin hartaasti kuin liikuntaa.

Hymyilevä nuori kersantti, joka tapauksesta kertoi, teki sen ilmeisellä ylpeydellä, sillä Polan jalka korjattiin ja se tehtiin niin hyvin, että tyttönen voi liikkua entistä paremminkin. Ja selvästi pitävät kaikki korjaamon miehet tätä suoritustaan jonkinlaisena mestarinäyt-

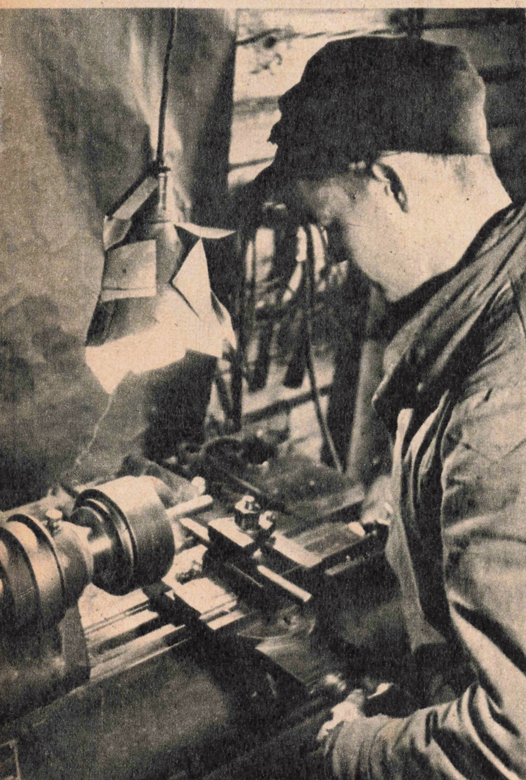
Oik.: Ensin suoritetaan yleistarkastus siltä varalta, että koneessa olisi muitakin kuin ilmoitetut viat.

Paitsi armeijan koneita, on korjaamon huolehdittava myöskin niistä lukuisista yksityisistä radioista, joita alueella on melkein jokaisella ryhmällä. Eikä se olekaan mikään pieni tehtävä, kun ottaa huomioon, että yksityisiä koneita on hyvän joukon toista tuhatta. Tämä kaikki suoritetaan luonnollisesti maksutta, vain radioputkista peritään hinta.

Joka aamu on korjaamon toimistossa tungosta: koneita tuodaan ja haetaan. Ja työhuoneissa on kiirettä aina iltamyöhään saakka: korjattavaa on niin paljon, niin suunnattoman paljon . . .

Vas. ylh.: Tarkastuksen jälkeen ryhdytään korjaustyöhön.

Vas.: Kaikki sorvattavat esineet valmistetaan korjaamossa.

Yllä: Hienoimmatkin käämit tehdään itse.

Alla: Aina ohuimpia ruuveja myöten tehdään kaikki omasta takaa.

teenä, sillä aikaisemmin ei kukaan heistä ollut edes nähnyt proteesia, joten sen korjaaminen oli vaikea työ. Vapaaaikoinaan he ovat kyllä auttaneet aunukselaisväestöä mitä erilaisimmissa korjaustöissä, mutta selvästi muodostaa Polan tapaus yhä vieläkin »huipun», johon keskustelussa aina palataan.

Mutta tässä korjaamossa osataan muutakin kuin korjata kelloja, samovaareja ja proteeseja. Nykyaikainen armeija tarvitsee runsaasti mitä erilaisimpia viestitysvälineitä, joiden aina täytyy olla kunnossa. Ja että tässä korjaamossa osataan suorittaa kelvollista työtä, osoittaa se, että ainoastaan yksi kone sadasta joudutaan lähettämään »ylöspäin» ja nekin vain siitä syystä, ettei pienellä korjaamolla ole kaikkia työvälineitä hallussaan.

UUSI IKÄLUOKI

Valok. TK-K. Kivi.

Suomen kansanarmeija uusiutuu vuosi vuodelta. Sen kantana on tosin edelleenkin talvisodan veteraanien joukko, mutta paljon on myös uutta. Uudet ikäluokat astuvat esiin, täyttävät riveihin syntyneet aukot. Suomen armeija on kasvanut suuremmaksi kuin koskaan ennen. — Mutta ennen rintamalle lähtoa nuoret asevelvolliset saavat perusteellisen koulutuksen, jossa kaikki sotien tuomat kokemukset on otettu huomioon. Se on takeena siitä, että armeijamme on myös entistään iskukykyisempi.

Yllä: Pi :: muodostui siviilien kirjavasta joukosta harmaa komppania. Tiivis koulutus alkoi. Päivän toimet aloitettiin tietysti aamuvoimistelulla, joka karkoitti viimeiset unenrippeet silmistä.

Oik.: Ja kun heille annettiin kivääri käteen, tunsivat he todella muuttuneensa siviileistä sotilaiksi. Oppitunneilla painettiin kiväärinosat tiukasti mieleen.

Alla: Ja tarkastuksissa opittiin sen oikea hoito.

Vas.: Tähtäysharjoituksissa opittiin tarkan ammunnan ensimmäiset alkeet.

Oik.: Ja muutaman viikon kuluttua siirryttiin maastoon taistelunmukaisiin harjoituksiin.

KA MARSSII...

Yllä: Alokkaasta kehittyy vähitellen yksilöllisesti ajatteleva sotilas, joka osaa toimia muutenkin kuin »menästä vetämällä".

Vas.: Uusi ikäluokka marssii vanhempien veljiensä jälkiä. Laulu kaikuu: »Ei sankarikumpuja syntymämaan pole ryssän antura milloinkaan . . .»

Alla: Päivän touhujen lomassa ja niiden jälkeen ruoka maistuu.

ARMEIJA JA KANSA

Kolmen sodan sankarivainajien yhteinen muistopäivä on siirtynyt kansakunnan yhteisten muistojen joukkoon. Ei sinne unohtuakseen, vaan päinvastoin säilyäkseen ajasta aikaan, vuosisadasta vuosisataan.

Ajat vaihtuvat ja sukupolvet ajan mukana. Paljon muuttuu ja paljon unohtuu. Vanha väistyy uuden tieltä. Mutta on paljon myös sellaista vanhaa, joka ei koskaan vanhene, vaan elää muistossa ja historian lehdillä niin kauan kuin itse kansakin elää.

Suurten sotien ja taistelujen muistot jos mitkään kuuluvat tähän luokkaan.

»Soturiliitto, joka on solmittu taistelutantereilla, veressä ja kuolemassa, ei hajoa koskaan. Soturiveljeys kestää elämäniän loppuun», sanoi aivan oikein urhea Vänrikki Stoolin mies, kenraali Yrjö Kaarle von Döbeln. Tähän on lisättävä, että soturiveljeys ei sammu kuolemassakaan, vaan elää muistossa ja historiassa yli hautojenkin, ajasta aikaan, vuosisadasta vuosisataan. Niinkuin kertovat taistelutantereet ja sotilashautain kummut meillä-kin Suomessa — ja ennenkaikkea juuri meillä, missä viimeksikuluneen puolen vuosituhannen ajasta joka viides vuosi on ollut sotavuosi. Emme tiedä tälläkään hetkellä, kuinka kauan esimerkiksi tämä nykyinen vapaustaistelumme vaihe jatkuu ja minkäläiseksi muodostuu lopullisen voiton hinta, mutta sen tiedämme, että pääministeri Linkomies tulkitsi koko kansakunnan yksimielisen kannan lausuessaan äsken valtakunnallisessa sankarivainajain muistojuhlassa, että olemme oikealla tiellä ja että meidän on sankareittemme muiston nimessä jatkettava taistelua samoissa merkeissä kuin siihen kävimme ja sitä olemme tähän asti käyneet. Hän huomautti edelleen, että sota on meiltä ottanut paljon, mutta se on samalla antanut meille kyvyn nähdä lähimmäisemme vaikeudet paremmin kuin ennen, ja se on antanut meille halun auttaa silloin, kun apua tarvitaan. Sota on aina suuri herättäjä ja useimmiten myös eri kansankerrosten yhdistäjä. Tästä meillä on nytkin havainnollisia esimerkkejä joka taholla ympärillämme.

Lähin velvollisuutemme on nyt pitää huolta siitä, etteivät ne raskaat uhrit, joita vapautemme on vaatinut, ole olleet turhia. Sota raivoaa yhä edelleen, eikä koskaan voi varmuudella ennustaa, mitä jo ehkä hyvinkin läheinen tulevaisuus tuo mukanaan. On mahdollista, että kansamme kohdalta on jo pahin kestetty, mutta mahdollista on myös, että kovimmat koettelemukset ovat vielä edessämme. Varmaa on joka tapauksessa, että niin hyvin meidän kuin kaikkien muidenkin kansojen kohtalosta lyödään arpaa ja että aavistamattomiakin tapahtumia saattaa olla edessämme. Tästä taas seuraa, että sankarivainajillamme ja isänmaalla on oikeus vaatia, että me ponnistamme voimamme äärimmilleen ja teemme kaikki mikä meille on mahdollista, etteivät heidän antamansa uhrit olisi olleet turhia ja hukkaan menneitä.

Eteenpäin, vaikeuksista huolimatta, ja niitten uhallakin! Siinä tämän ajan tunnussana.

Kerran tässä takavuosina, tervehtiessään vanhoja arpipäitä tuttujaan, rintamamiehiä vuodelta kahdeksantoista, Suomen Marsalkka lausui näille pitämässään puheessa:

»Pitäkää päänne pystyssä, vanhat rintamamiehet! Te olette tämän valtakunnan luoneet!»

Tämän arvovaltaisempaa tunnustusta osallisuudestaan isänmaan itsenäisyys- ja vapaustaisteluun ei kukaan Suomen mies voi saada. Se kirkastaa jokaisen veteraanin elämän iltaa ja säilyy muistoista ylevimpänä niiltä kuukausilta, jolloin itsenäinen Suomen valtakunta perustettiin ja raskain veriuhrein lunastettiin.

Mutta sittenkään ei lunastushinta vielä ollut riittävä. Isänmaan vapaustaistelun toinenkin näytös on jo ehditty suorittaa ja kolmas on parhaillaan menossa. Mitä vaiheita edessämme onkin, ennenkuin sota päättyy, niin yksi asia on varma: meidän tiemme on oikea ja meidän on sankareittemme muiston nimessä ja isänmaan tulevaisuuden tähden jatkettava taistelua samoissa merkeissä kuin siihen kävimme ja sitä olemme tähän asti käyneet.

Pääministeri Linkomies totesi samalla, että sota on antanut vapaussoturi- ja asevelihengen voimakkaampana kuin milloinkaan ennen. Sitä on nyt vaalittava ja edelleen lietsottava niinkuin ainakin pyhää tulta, sillä sen voimasta voi riippua koko kansan kohtalo arvaamattomiksi ajoiksi.

Niin.

»Itsemme tähden
taistoon käynehet emme,
kansamme tähden, katso,
me kamppailemme».

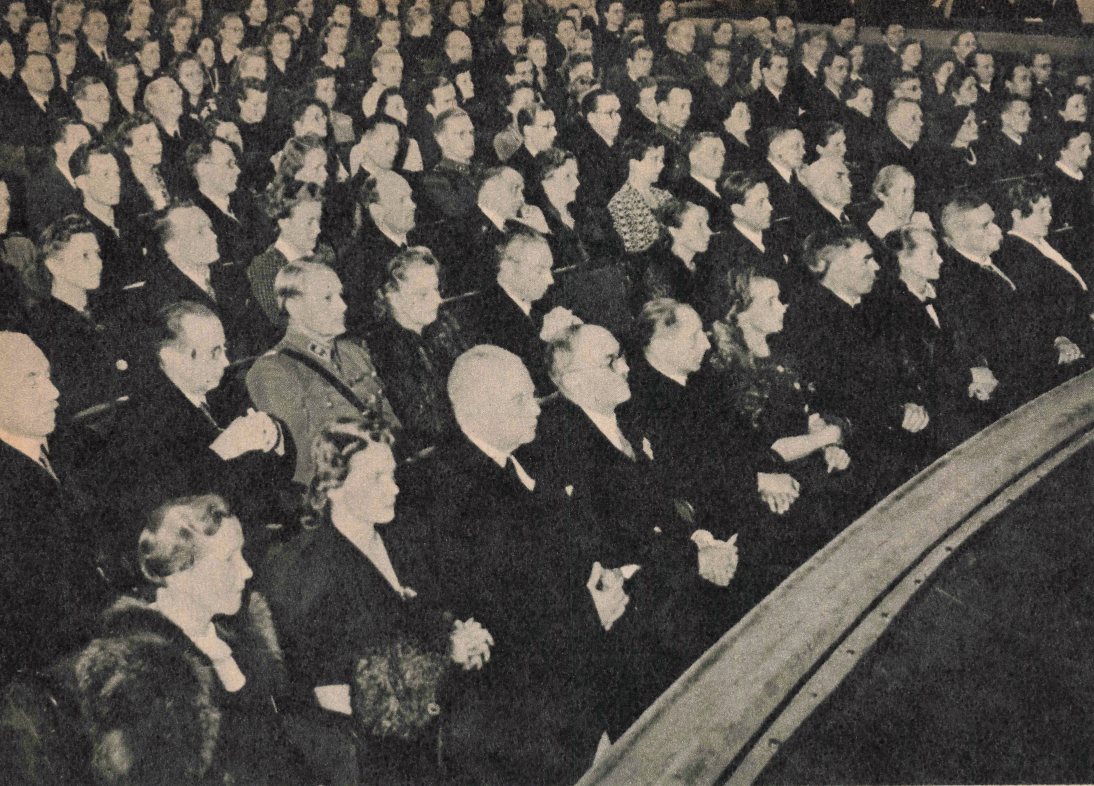
Armeija ja kansa ovat kaksi haaraa samasta juuresta. Vain yhdessä muodostavat ne kokonaisuuden. Niitä kumpaakin on senvuoksi tasavertaisina vaalittava ja vahvistettava. Kun niin tehdään, silloin ollaan oikealla tiellä. Mutta kaikki tämä edellyttää uhrivalmiutta ja hellittämätöntä työtä ja ponnistusta sekä taistelevan rintaman että kotirintaman vahvistamiseksi.

Jos tahtoisimme muutamalla lyhyellä sanalla hahmoitella tämänkin nyt riehuvan sodan valo- ja varjopuolet, olisi sanottava, että tosin sota on meiltä paljon ottanut — aineellisia ja henkisiä arvoja, voimakasta elämää, uskoa ja toiveita — mutta se on myös antanut meille aseveljeyden ja kohtalotoveruuden lujan hengen, jonka merkeissä me voimme ja tahdomme taistella — ja voittaa.

Valkoinen neekeri

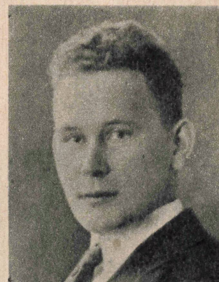

Alla: Sankarien muistopäiväkatselmus Viipurissa.

OSAKUNTALAITOKSEN 300-vuotisjuhlasta Kansallisteatterissa 13.5.43 Valok. Fremling.

PUOLUSTUSVÄEN RINTAMAA

SVEN RAE, maatal.tekn., sk.stm., Heinävesi. Kuoli 23. 4. 43. n. 41 v.

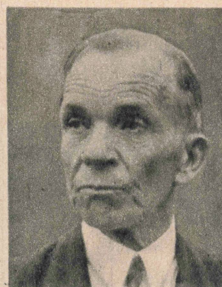
K. A. GABRIELSSON, rak. mest., Kristiina. 75 v. 17. 5. 43.

VÖYRIN POJAT 25-vuotisjuhlassaan Hgin Upseerikasinolla 15. 5. 43. Valok. Fremling.

NUORTEN TALKOORYNNISTYS. Talkoolapioiden jako Aleksis Kiven kansakoululla Hgissä 12. 5. 43. Valok. Fremling.

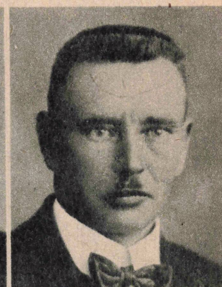

JUHO KORTELAINEN, mv., Pielisjärvi. 70 v. 15. 5. 43.

H. A. RIIPINEN, leht., luutn., Lapua. 60 v. 28. 5. 43.

FERD. LAUTSIA, mv., Vaajakoski. 60 v. 31. 5. 43.

J. V. LASSILA, pankinjoht., sk. kers., Vaasa. 50 v. 23. 5. 43.

A. OHLSSON, toim. joht., sk.alik., Helsinki. 50 v. 28. 5. 43.

E. J. KALLIO, pankinjoht., paik. pääll. Salo. 50 v. 29. 5. 43.

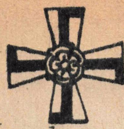
E. POHJOISMÄKI, kansak. op., alik., Valkeakoski. 50 v. 29. 5. 43.

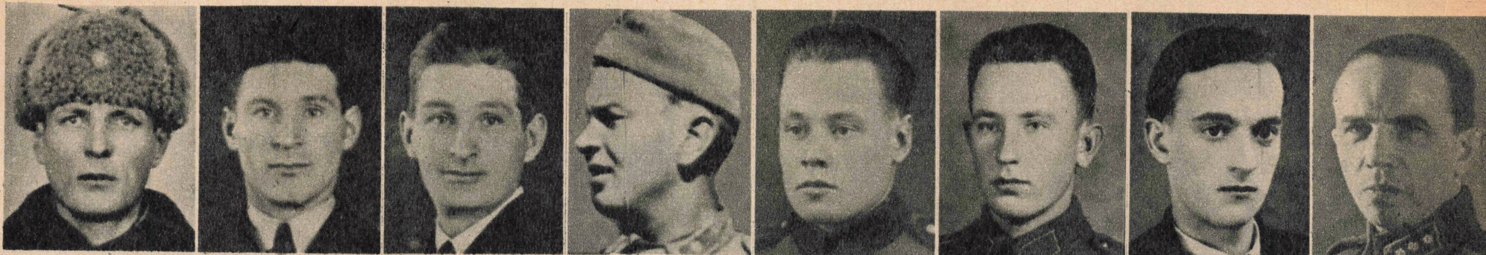
K. KULTALAHTI, tait., vääp., Evijärvi. 50 v. 30. 5. 43.

J. LAPPALAINEN, sk.vet., Liperi. 50 v. 30. 5. 43.

Kunnian ken

Otto Kaisto, mv., stm., Yli-Ii. * 21. 12. 1897, † 19. 8. 41.

Mauno L. Lehtonen, meijerityöl., stm., Ypäjä. * 29. 9. 1907, † 26. 11. 41.

Hugo V. Lehtonen, sekatyöm., stm., Ypäjä. * 22. 3. 1906, † 8. 9. 41.

Reino O. Rantanen, vänr., Lappee. * 8. 3. 1918, † 25. 8. 41.

Reino O. Sinkkari, työm., stm., Enso. * 12. 9. 1915, † 15. 11. 41.

Vilho O. Taina, mv., alikers., Luumäki. * 6. 5. 1918, † 5. 11. 41.

Tapani Nuija, mv.pka, stm., Rautu. * 9. 6. 1921, † 26. 10. 41.

Werner E. Waherma, alue-pääll., majuri, Pieksämäki. * 16. 9. 1899, † 15. 11. 41.

Hilkka K. Peltolahti, taloll. tytär, lotta, Sortavala. * 5. 5. 1920, † 6. 9. 41.

Mikko V. Simi, kansantaloust. yliopp., vänr., Turku. * 23. 7. 1917, † 19. 9. 41.

Oiva K. Lumijärvi, sahateoll. koulun opp., korpr., Viipuri. * 26. 4. 1918, † 21. 11. 41.

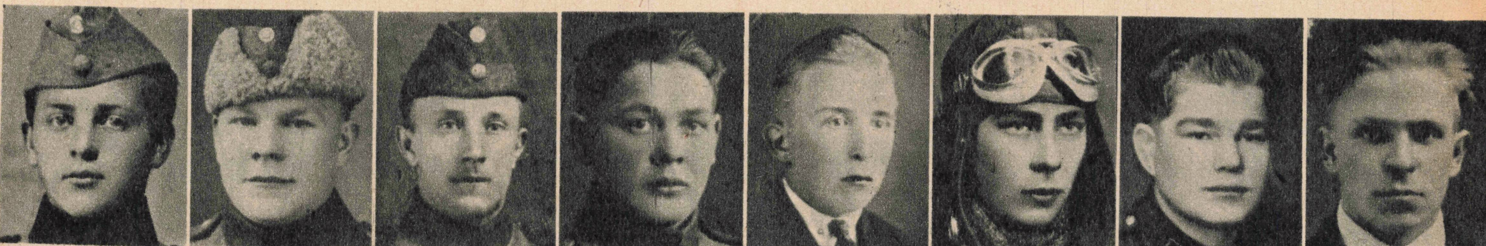
Veikko Rinkinen, tal.pka, stm., Sortavala. * 25. 5. 1916, † 23. 9. 41.

Niilo A. Vikman tilall. kasv., korpr., Huittinen. * 28. 11. 1920, † 9. 9. 41.

Karl A. Selander, työm., stm., Pernaja. * 19. 2. 1912, † 30. 11. 41.

Hugo Mäkinen, sekatyöm., stm., Jämsä. * 21. 12. 1903, † 12. 9. 41.

Lauri E. Huhtala mv., alikers., Oripää. * 4. 8. 1903, † 23. 9. 41.

Allan J. Hakanen, liikem., stm., Helsinki. * 4. 5. 1902, † 7. 11. 41.

Väinö A. Mäntynen, sekatyöm., stm., Lempäälä. * 27. 4. 1914, † 9. 10. 41.

Viktori Lemmetty, mv., korpr., Valkjärvi. * 2. 7. 1902, † 10. 2. 41.

Martti Sironen, työm., stm., Saarijärvi. * 6. 10. 1914, † 26. 9. 41.

Veikko Iso-Ahola, mv.pka, stm., Saarijärvi. * 15. 8. 1910, † 19. 8. 41.

Risto A. Setälä, koneasent., kers., Nakkila. * 23. 7. 1917, † 31. 7. 41.

Reino Suni, puutarhuri, stm., Uuras. * 12. 5. 1920, † 30. 11. 41.

Toivo T. Iivonen, mv., stm., Antrea. * 6. 8. 1909, † 5. 11. 41.

Uuno E. Pennanen, työm., stm., Kemi. * 3. 6. 1908, † 8. 7. 41.

Lauri E. Keskinen, työm., stm., Korpilahti. * 14. 12. 1907, † 27. 10. 41.

Tauno J. Lötjönen, mv., stm., Värtsilä. * 19. 11. 1900, † 31. 7. 41.

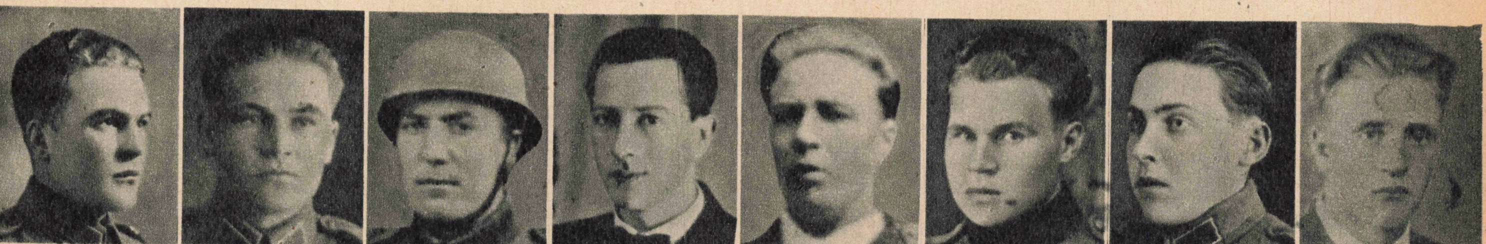
Artturi H. Paavola, sekatyöm., stm., Pornainen. * 17. 3. 1906, † 30. 9. 41.

Antti Merenlahti, työm., stm., Haapajärvi. * 2. 6. 1911, † 11. 8. 41.

Heikki A. Takanen, työm., tkm., Jämsä. * 26. 11. 1908, † 6. 12. 41.

Toivo J. Poskiparta, työm., stm., Imatra. * 4. 8. 1906, † 31. 8. 41.

Ernst V. Gellner mv.työnjoht., stm., Västanfjärd * 26. 10. 1915, † 4. 12. 41.

Tuomas V. Vainio, metsänh. oppil., vänr., Laitila. * 29. 4. 1915, † 18. 7. 41.

Oiva Rasimus, mv., korpr., Ilmee. * 10. 6. 1916, † 17. 10. 41.

Petter J. Lindholm, työm., alikers., Karunki. * 28. 6. 1899, † 27. 9. 41.

Vilho E. Kuusisto, alikers., Kauhajoki. * 10. 4. 1914, † 11. 7. 41.

Kauno H. Lönnqvist, tehdastyöm., stm., Sottungsby. * 9. 12. 1917, † 1. 11. 41.

Heimo T. Sunila, asent., korpr., Helsinki. * 21. 12. 1912, † 20. 9. 41.

Tauno T. Hutko, jääk., Karkku. * 11. 10. 1918, † 8. 1. 42.

Erkki Järvinen, vapaaeht. stm., Korpilahti. * 18. 4. 1924, † 6. 11. 41.

...tillä kaatuneita

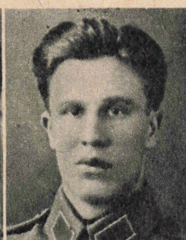

Nils E. Holmström, vänr., Helsinki. * 9. 4. 1917, † 25. 8. 41.

Sulo E. Routu, mv., tykkim., Kivennapa. * 31. 8. 1912, † 26. 11. 41.

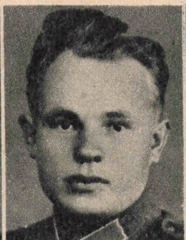
Valde Marttila, postilj., stm., Lahti. * 14. 10. 1916, † 1. 11. 41.

Kaarlo A. Hurmerinta, tilall. pka, stm., Pöytyä. * 4. 7. 1907, † 3. 9. 41.

Eino Kuningas, mv., stm., Säkkijärvi. * 2. 10. 1906, † 2. 11. 41.

Tauno J. Salo, työm., korpr., Polvijärvi. * 24. 7. 1917, † 27. 10. 41.

Jaakko E. J. Mikkola, mv., korpr., Siikainen. * 10. 2. 1920, † 18. 7. 41.

Tauno Ahola, mv., kers., Pyhtää. * 20. 2. 1913, † 28. 10. 41.

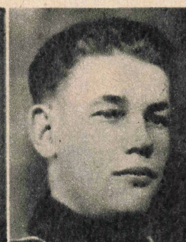
Viljam Murto, seppä, jääk., Akaa. * 1903, † 7. 9. 41.

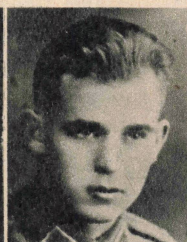
Antti A. Anttolainen, mv., alikers., Vahviala. * 10. 1. 1902, † 26. 10. 41.

Erkki Nieminen, muurari, alikers., Kuhmoinen. * 16. 5. 1918, † 2. 10. 41.

Johannes Hippeläinen, mv., stm., Kivennapa. * 11. 5. 1910, † 5. 9. 41.

Ilmari L. Partanen, taloll.pka, stm., Soanlahti. * 6. 3. 1919, † 4. 9. 41.

Aimo O. Sandell, mv., kers., Muurla. * 8. 7. 1914, † 5. 9. 41.

Albert E. Wass, mv., stm., Pohja. * 22. 6. 1916, † 23. 10. 41.

Aarne E. Hynninen, agr.yliopp., vänr., Jäppilä. * 2. 8. 1916, † 16. 10. 41.

Reino O. Heiskanen, tal.pka, alikers., Jäppilä. * 23. 5. 1913, † 29. 8. 41.

Hannes V. Pajunen, mv., jääk., Sääminki. * 1. 12. 1920, † 25. 9. 41.

Otto Häyrinen, työm., korpr., Suonenjoki. * 21. 4. 1913, † 17. 10. 41.

Yrjö Tykkyläinen, mv., alikers., Eno. * 6. 11. 1918, † 30. 10. 41.

Leo E. Loistamo, työm., alik., Kuusankoski. * 31. 3. 1920, † 9. 11. 41.

Antero E. Antonen, korpr., Mikkeli. * 2. 8. 1920, † 14. 9. 42.

Eemil Tarnanen, metsätyöm., stm., Kiihtelysvaara. * 21. 6. 1904, † 17. 10. 41.

Toivo Särkkä, työm., stm., Ristiina. * 26. 2. 1908, † 4. 10. 41.

Kalle Hobin, mv.pka, stm., Toivakka. * 2. 3. 1921, † 15. 8. 41.

Eino Heiskanen, työm., stm., Tuusniemi. * 9. 12. 1909, † 21. 9. 41.

Kaarlo H. Oksman, työm., korpr., Rautavaara. * 17. 5. 1918, † 9. 7. 41.

Esko Lahtinen, työm., matr., Jämsä. * 4. 5. 1921, † 13. 9. 41.

Huugo A. Similä, mv., alikers., Sievi. * 10. 10. 1909, † 5. 9. 41.

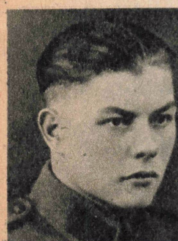
Kalle A. Kalliomäki, mv., stm., Hämeenkyrö. * 21. 4. 1908, † 31. 8. 41.

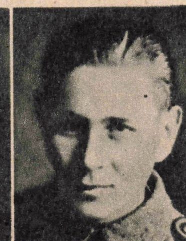
Arvi E. Heinonmäki, työm., stm., Saarijärvi. * 11. 3. 1910, † 31. 8. 41.

Albert A. Björkman, tal., alik., Uusikaarlepyy. * 7. 1. 1910, † 31. 10. 41.

Tauno Vulli, mv.pka, korpr., Orivesi. * 27. 8. 1915, † 5. 11. 41.

Mauno J. Koppila, lohkotil.pka, stm., Urjala * 7. 6. 1910, † 26. 9. 41.

Emil Tikka, kirvesmies, stm., Lappee. * 20. 2. 1904, † 17. 10. 41.

Pekka Tomminen, jääk., Simpele. * 28. 6. 1915, † 12. 9. 41.

Paavo Suokas, räätäli, työvelv., Jaakkima. * 12. 6. 1886, † 8. 10. 41.

Olavi I. Sokura, työm., alik., Myllykoski. * 26. 6. 1911, † 23. 9. 41.

Kauko Rajaniemi, mv.pka, stm., Hämeenkyrö. * 4. 3. 1918, † 1. 8. 41.

Eero Ukkonen, mv.pka, stm., Anttola. * 14. 2. 1915, † 16. 8. 41.

LÄÄKINTÄASEMA 3: EI ERIKOISTA

Yllä: Kenttäsairaala potilaineen.

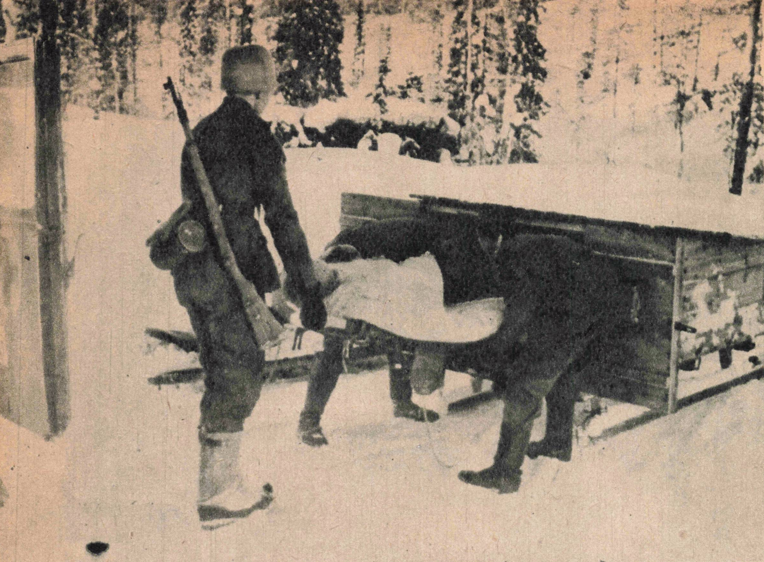
Päivä saksalaisten sairaankantajien parissa korpirintamalla.

P.K. — Vahvoista puunrungoista tukevasti kyhätty, sirpaleilta suojattu ja syvälle melkein kattoa myöten lumeen kaivettu korsu, yksi monista samanlaisista korpirintamallamme. Pieni kilpi ilmaisee kuitenkin sen erikoisluonteen: punainen risti ja sen alapuolella yksi ainoa sana: »Lääkintäasema». Tunnemme joukkosidontapaikan alhaalla järven luona, missä hyvä toverimme pataljoonamme lääkäri asustaa, tunnemme taaempana selustassa sijaitsevan pääsidontapaikan. Mutta lääkintäasema? Korsun edustalla on lumeen peittyneitä rekiä, ja tallintapaisesta karsinasta rinteeltä kantautuu korviimme hevosenkavioiden tömistely. Tykistö, jonka asema on aivan lähellämme, aloittaa verkkaisella ammunnalla aamuhartautensa. Ja näin alkaa yksinäinen päivä Lääkintäasema 3:ssa X:n kukkulalla.

Neljä sairaankantajaa, neljä ajajaa, neljä hevosta ja pari rekeä, siinä ovat tämän lääkintäkomppanian tänne korpikukkulalle siirtämän lääkintäaseman miehistö ja varusteet. Jo ennenkuin tykistö heräsi ampumaan, olivat tallissa paksuissa turkkimaisissa talviverhoissaan olevat hevoset syötetyt ja juotetut. Taivas on pakkaskirkas ja sininen, ja aamupesu tapahtuu sentähden ulkona. Kahdeksan aivastelevaa miestä, jotka ovat peseytyneet lumessa, lähtee virkistyneenä sotilaallisiin arkipuuhiinsa. Molemmat kahvinnoutajat pistäytyvät kannuineen läheisessä tykistön tuliasemassa, missä nuo kahdeksan miestä suorittavat hoitotyötään. Senjälkeen he istuvat mukavassa korsunnurkassaan höyryävien pikareiden ääressä ja pohtivat aamukahvia juodessaan päivän työsuunnitelmaa. Yksi miehistä puhelinvahdiksi —- ylikorpraali, aseman ryhmänjohtaja antaa ohjeitaan — kaksi miestä halkoja sahaamaan ja hakkaamaan, kaksi miestä noutamaan valjakolla puunrunkoja polttopuuksi rotkon yläpuolella olevalta hakkuupaikalta. Loput kaksi suorittavat »korsupalvelua».

Niin ovat pian kaikki uutterassa toiminnassa. Korsu, joka on tehty kodikkaaksi ja somistettu pitkien talvi-iltojen kotitekoisilla tuotteilla, on jaettu makuunurkkaan ja asuinhuoneeseen. Edellisessä parittain päällekkäin rakennetut itsesalvotut vuoteet, joiden peitteet viedään nyt tuuletusta varten ulkoilmaan, jälkimmäisessä ikkunan kohdalla, jonka edestä lumi on luotu pois, suuri pöytä penkkeineen ja pölkyistä tehtyine jakkaroineen. Kaapit täydentävät korsun kaluston. Keskellä on tärkein esine ja samalla korsun komeus, matala rautainen uuni, jonka ympärille on muurattu koppa laakakivistä, lämmitys- ja keittopaikka yhdessä. Ulkona työskentelevien tovereiden tahdikkaan sahaamisen kuuluessa ja risuluutien sisällä pitäessä huolta siisteydestä istuu ylikorpraali vartiokirjansa yli kumartuneena ja lopettelee jäykällä ja tottumattomalla käsialalla merkintöjään. »Ei erikoisia tapahtumia» sanottiin eilen. Se merkitsee rintaman arkea jä lääkintäasemalle: ei mitään haavoittuneiden ja sairaiden kuljetuksia. Muodostuuko tämä päivä samanlaiseksi?

Nyt juuri ajaa ulkona paikalle valjakko raahaten mukanaan ensimmäistä kiiltävää puunrunkoa. Silloin soi sisällä korsun puhelin: »Lääkintäasema 3! — Täällä . . . (Rykmentinlääkärin luona oleva lääkintäaliupseeri ilmoittautuu). Kaksi haavoittunutta ryhmäsidontapaikalla järven luona. Heti noudettava!» Silmänräpäyksessä tulee kaikille kuumeinen kiire. Molemmat etukäteen täksi päiväksi ajajiksi määrätyt ja heitä seuraavat sairaankantajat kiskaisevat vyön ympärilleen ja heittävät paksun turkisvuorisen ajoviitan ylleen. »Molemmat yhdenmiehenreet!» huutaa ryhmänjohtaja ajajien jo valjastaessa hevosia ja viedessä niitä ajotielle. Lämminrakenteiset oljilla pehmustetut yhdenmiehenreet ovat kunnostetut, hevoset valjastetaan niiden eteen. Seuralaiset saavat vielä mukaansa muutamia käytännöllisiä kemiallisia lääkintätarpeita, — ja jo liukuvat reet matkaan kadoten vuoren taakse, jonka yli kierteinen reki-

Yllä: Saksalaisten haavoittuneiden kuljetusta Itä-Karjalan erämaissa.

tie johtaa alas notkelmaan, X-järven luona sijaitsevalle ryhmäsidontapaikalle. Haavoittuneidenkuljetuksen hyvinsuunniteltu vaihto on käynnissä.

Ryhmäsidontapaikkakin on pieni, jyrkänteellä hyvin suojaisessa paikassa sijaitseva korsu. Tiettömässä ja poluttomassa korpimaastossa on kuljetus tänne, rekitien alkuun, mahdollista ainoastaan ihmiskäsien vetämissä pulkissa eli ahkioissa. Ryhmän sairaankantajat ovat tuoneet molemmat X:n tukikohdassa haavoittuneet toverit takaisin vaivalloisen miehistömarssin jälkeen. Kahdeksan hiihtävää miestä veti ahkiossa kumpaakin haavoittunutta, joille sitä ennen oli asetettu ensiapusiteet, latua myöten rintaman selustaan päin. Nyt on osastonlääkäri hoitanut ja lämmittänyt heidät, he ovat saaneet ruiskeen haavakouristusta vastaan sekä tuskaalieventäviä lääkkeitä ja ovat hänelle ja tovereille kiitollisia pikaisesta ja varmasta avusta. Mutta haavoittuneiden eteenpäintoimittaminen on yhä välttämätöntä, varsinkin ylikorpraalin kylkihaava tarvitsee pikaista lääkärin käsittelyä pääsidontapaikalla. Siellä kaartavat kuitenkin molemmat reet tienmutkan ympäri ja ovat vähän myöhemmin ryhmäsidontapaikalla. Hyvin peitteisiin kiedottuina ja poronnahkaiseen makuusäkkiin pistettyinä työnnetään haavoittuneet paareillaan rekien puusta rakennettuihin komeroihin ja vedellä täytetyt lämpönassakat, jotka tulevat useiden tuntien ajan luovuttamaan korkeata lämpöä, asetetaan heidän jaloilleen. Lyhyt ilmoitus osastonlääkärille, ja jo ovat reet jälleen kadonneet tienkaarteen ympäri. Hyvää matkaa, toverit!

Bolshevikitkin pyyhkivät nyt maastoa muutamilla tykinlaukauksilla. Mutta sairaankuljettajia se ei pelota. He kiirehtivät hevosia, jotka nousevat halukkaasti jyrkkää ylämäkeä. Hiukan myöhemmin he pysähtyvät lyhyeksi hetkeksi lepäämään lääkintäaseman edustalle. Kulaus lämmintä teetä? Muita toivomuksia? Siis matkaan! Hiljaisen talvisen metsän läpi käy rekimatka vuorelta laaksoon ja laaksosta vuorelle. Varovasti ohjaavat ajajat hevosiaan riimusta, mukana seuraavat sairaankantajat kulkeva rekiensä perässä tarkaten haavoittuneen jokaista liikettä. Pitkien käänteiden jälkeen he lopulta saavuttavat tien, ja muutamia satoja metrejä myöhemmin linja-auton pysähdyspaikan. Sinnekin on annettu tieto. Sairasauto on odottamassa suuren vajan edessä, johon on rakennettu lisää hirsivarustus, missä sairasauto-osaston miehet ja kaksi sairasautoa joka hetki ovat valmiina. Haavoittuneille annetaan lisävahvistusta. Paarien siirtäminen autoon sujuu nopeasti, ja jo vierii se tietä alas, kohti lopullista lääkärinhoitoa pääsidontapaikalla. Ja reet palaavat, hitaasti, rasittuneita hevosia säästäen, takaisin lääkintäasemalleen.

Kuljettajien eteen on asetettu lämmintä ruokaa, ja nämä käyvät hevosista huolehdittuaan nälkäisinä sen kimppuun. Senjälkeen on korsussa rauhallista. Hevostenpuhdistuksen aikana iltapäivällä tulee uusi avunpyyntö: Rykmentissä on eräs vaikeasti sairas, umpisuolesta epäilty, joka on heti noudettava korsusta X. Jälleen vierii vaihto matkaan. Muutamien tuntien kuluttua on sairas pääsidontapaikalla, lyhyen lisäkuljetuksen jälkeen kenttäsairaalassa, ja illalla on sotilas, joka vielä keskipäivällä oli rintamalla tukikohdassaan, vapautunut tulehtuneesta umpilisäkkeestään.

Alkuillasta saapuu lääkintäasemalle vielä lääkintäkomppanian osastonjohtaja tarkastukselle. — »Lääkintäasema 3, vahvuus niinjaniin monta miestä, kaksi haavoittunutta ja yksi sairas kuljetettu, muuten ei erikoista!» ilmoittaa ylikorpraali. — »No, Reisert, tänäänhän on X:s päivä. Siis huomenna: Vaihto!» Ja näin päättyy eräs kaukaisessa pohjolassa taistelevan ja vartiota pitävän rintamamme monista yksinäisistä päivistä.

Yllä: Saapuva elokuvien esittäjä on tervetullut vieras kenttäsairaalassa.

Alla: Vaikeasti haavoittuneita kuljetetaan elokuvia katsomaan.

Kolme apuatarvitsevaa toveria saatettu selustaan, heidän henkensä ja terveytensä pelastettu. Lääkintäasema 3:n arkea. Muuten ei erikoista . . .

P.K.—Tri *Karl Bringmann.*

Piirtänyt TK-A. Lindeberg.

KENTTÄVARTIO TAISTELEE

Kirjoittanut TENHO MYLLYMÄKI

TK — Rannaton erämaa, jonka lumipeitteisille järville, jängille ja vaaroille yksinäiset hiihtoladut ja reellä mentävät huoltotiet painavat ainoat elonmerkit. Huumaava, korvia särkevä hiljaisuus. Läpitunkematon pimeys, Vienan kuu ei ole vielä näyttänyt kasvojaan.

Yksinäinen kenttävartio nukkuu. Karbiidilampun lepattava liekki heittää korsun seinille aavemaisia varjoja. Miehet ääntelehtivät unissaan. Tuuletusaukossa soittaa maaliskuun tuuli öistä musiikkiaan; jossakin nurkassa nakertaa rotta.

Koko erämaa tuntuu nukkuvan. Taivas vain on rauhaton. Rikkinäiset pilvet ajelehtivat levottomina — kuinka hartaasti vartiomies haluaisikaan katsella niitä täyttä kuuta vastaan.

Tuuli pieksää ampumahautoihin lunta. Jäähileet rapisevat kenttävartiota kiertävässä väkälankaesteessä. Mitään ei tapahdu, ja jotakin kuitenkin odotetaan ja pelätään tapahtuvaksi joka hetki.

— — —

Kömpelötekoiset lautasukset pyyhkivät Vienan jängän pintaa. Huovikkaaseen niitattu koukku sitoo mäystimen toppahousuisen omistajansa jalkaan. Ahkionvetäjät huohottavat. Kirouksilla höystetyt komentosanat siirtyvät mieheltä miehelle pidätettyinä kuiskauksina. Metsänpeikoilta näyttää tämä Vienan salossa suksiva vihollisjoukko.

Nukkuvan kenttävartion ympärille puristuu äänettömästi rautarengas. Miehet heittelehtivät levottomasti vuoteillaan, korsun ilma tuntuu tukehduttavalta. Kuopassaan värjöttelee vartiomies, silmiä pakottaa yhtämittainen tuijottaminen esteille. Erämaan hiljaisuus repii hermoja — kuulisipa edes yhden kunnon kiväärinlaukauksen. Vaara vaanii kaikkialla eikä missään.

Toppahousuiset ryhmittyvät hyökkäykseen kolmelta suunnalta. Kenttävartion tuhoaminen tulisi olemaan pikku juttu — niin ainakin vakuutettiin ylempää; tiedustelulla oli saatu selville, että tämän poltetun kylän raunioita puolusti vain kourallinen miehiä. Tukikohtaa oli yritetty jo aikaisemmin likvidoida. Mutta tehtävää suorittamaan määrätty kapteeni oli pysähtynyt pataljoonineen kunnioitettavan matkan päähän »karhunpesästä» ja palannut niine hyvineen takaisin tukikohtaansa. Hän seurasi nyt mukana komppanianpäällikoksi alennettuna.

Pikakiväärit on suunnattu suomalaisten asemia kohti; pienoisheittimet ovat toimintavalmiina. Tunnustelijat hiihtävät pimeän turvin esteille. Erämaan rauha on rikkoutumassa.

Kiukkuinen sähähdys, kirkas leimaus. Valoansa syttyy — ällistykseksen vartiomies huomaa esteille johtavat ladut. Nyt on jotakin pirua tekeillä. Valopistoolin laukaus — selvä, siellä on ryssiä. Hälytys— teräviä konepistoolin sarjoja ladun suuntaan. Helvetillinen räikinä on vastauksena; pienoisheittimet alkavat poksahdella.

Joukkueenjohtaja saapuu juoksujalkaa, samoin muu tukikohdan miehistö puolipukeissaan ja unenpöpperössä; pian on asemat miehitetty. Valoraketit leiskuvat, konetuliaseet rätisevät, korohoron syvään lumeen tukehtuneet räjähdykset tömisyttävät taistelutannerta. Metsän reunasta kuuluu komentosanoja ja kiivasta huutoa, »uraa» kaikuu ilkeästi puolustajien korviin, esteiltä alkaa sataa käsikranuja. Äsken niin rauhallisen erämaaseudun yllä vallitsee nyt hornamainen melu.

Kenttävartio taistelee äänettömästi kuin yksinäinen susi koiralauman ahdistamana. Tuskin sanaakaan vaihdetaan. Konepistoolien lippaat tyhjenevät nopeasti. Varajoukkueenjohtaja haavoittuu jalkaan, mutta lippaita kannellen hän liikkaa ampumahaudan ja korsun väliä. Joukkueenjohtaja on joka paikassa. Mitään neuvoja hänen ei tarvitse antaa. Kukin mies tietää tehtävänsä.

Vihollinen hyökkäilee sisukkaasti, mutta ei pääse sen lähemmäksi, kuin että käsikranut räjähtelevät muutaman metrin päässä asemistamme. Uskaliaimmat viruvat verissään aivan ampumahautojen edessä. Useilta sota on jo loppunut iäksi, haavoittuneet valittavat. Vihollisen paarinkantajat laahaavat ahkioilla haavoittuneitaan. Hyökkäysaalto toisensa jälkeen vyöryy asemiamme kohti, mutta puolustajat saavat vain pirskeitä silmilleen. Välillä rätinä hiljenee, ja silloin on aikaa korjata epäkuntoon joutuneet aseet.

Nyt alkaa taas. Mutta hyökkäyksessä ei ole enää samaa puhtia kuin ennen. Tummia möhkäleitä alkaa näkyä yhä enemmän esteillä.

Kolme tuntia kenttävartio taistelee. Kun aamu alkaa sarastaa, on vihollinenkin saanut tarpeekseen, ja yli puolisataa kaatunutta jälkeensä jättäen se alkaa vetäytyä pois. Komppaniasta on tulossa apuvoimia, jotka kohtaavat perääntyvän vihollisen ja aiheuttavat sille vielä tappioita.

Kovasti se yritti päälle ja tipalla oli, ettei päässyt tarkoituksensa perille. Mutta »ventin» vedimme joka tapauksessa.

Tapa tai tule tapetuksi. Tunteettomina katsomme esteille, missä liikkumattomat möhkäleet ovat peittymässä hiljakseen pyryttävään lumeen. Joko he tai me.

Röykkiö luotien repimiä toppatakkeja ja housuja, veren tahrimia lumipukuja, huovikkaita, kintaita, suksia huoltotien varrella. Kolkko tilinpäätös. Läheisessä ladossa odottelevat vangiksi saadut vihollíset vodkan höyryt päässään kuljetusta taaksepäin. Luonnonlapsien tapaan he ovat nopeasti mukautuneet uusiin olosuhteisiin. Järkytyksen jälkeäkään ei näy heidän kasvoillaan Mahdotonta kuvitella, että nuo vielä muutama tunti sitten uraataan kiljuen tekivät syöksyjä asemiamme kohti.

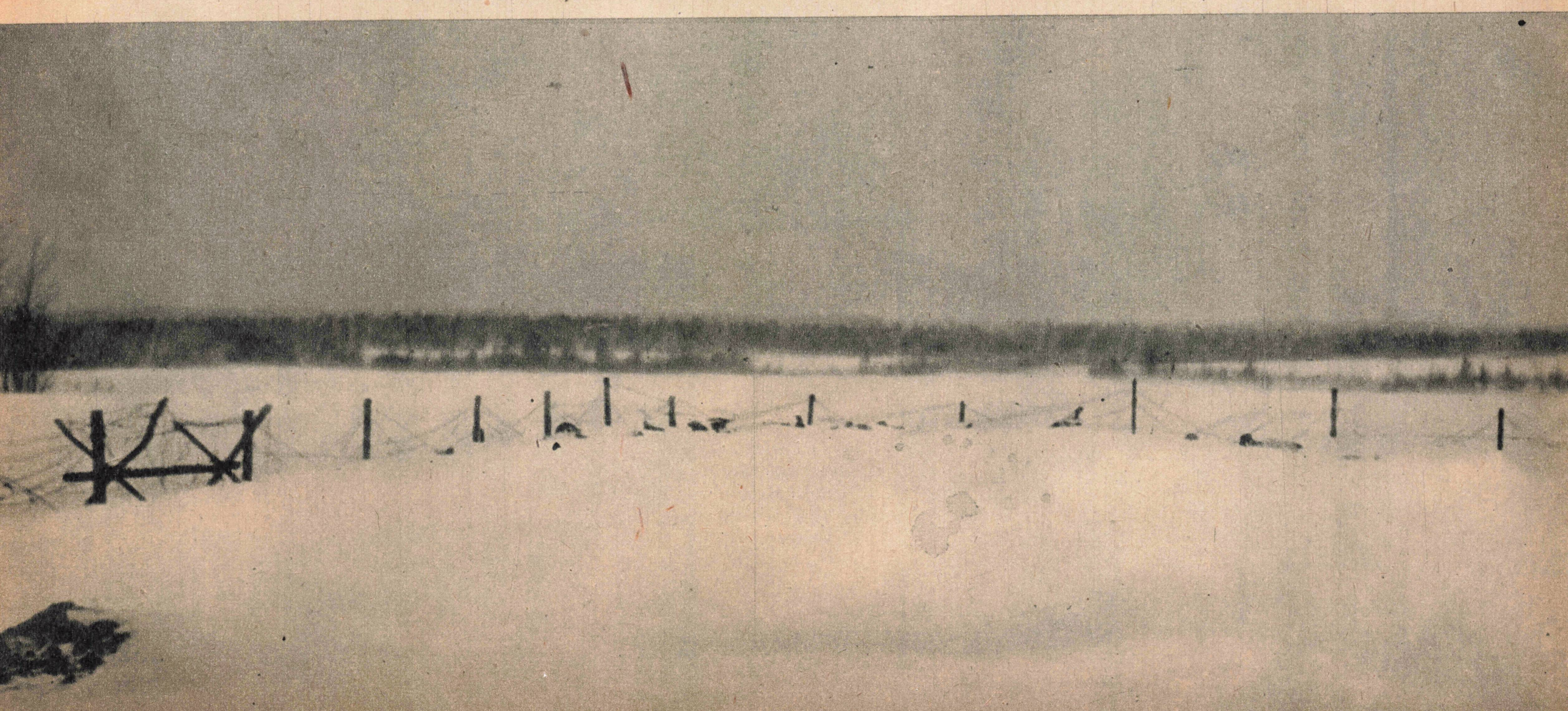
Elämä kenttävartiossa jatkuu entiseen tahtiin. Miehet tappavat aikaa parhaansa mukaan. Milloin vartio ei vedä kiinni, on vaakasuora asento paras, elleivät halua liittyä pokkasakkiin. Sama sitkeä tyyppi veivailee radiota aamusta iltaan »hottia» etsien, muonahevonen saapuu tapansa mukaan, kenttäposti virtaa katkeamattomana ketjuna.

Erämaassa on jälleen hiljaista. Yhdyspartio hiihtää tuttua varmistuslatua. Jängän reunassa tähystää lumipukuinen metsämies silmä kovana teeriä.

Ampumahautaan kuuluu korsusta hiljainen radiomusiikki.

Kunnes taas jonakin pimeänä yönä . . .

Alla: Esteillä näkyvät tummat möhkäleet ovat surmansa saaneita vihollisia . . .

Vas.: Rintamalla on jälleen kevät ja sen mukana on rakennustouhu vilkastumistaan vilkastunut. Uusia, entistä viihtyisämpiä asumuksia valmistuu toisensa jälkeen. Kuvassa näemme rivin etulinjan hirsimökkejä valmistumisvaiheessa. Jokaiseen huoneeseen on rakennettu kulmaikkuna, joka, samalla kun se tekee asunnon valoisaksi, antaa sille viihtyisän kodikkuuden leiman.

Alla: Tällainen ikkuna on kuin kuvakirja, joka sotaisten kuvien ohella tarjoaa nähtäväksi iloisten sotapoikien arkisia touhuja, silmää hiveleviä maisemia ja kevätauringon iloa . . .

»LEHTI KEVÄÄN KUVAKIRJASTA»

TK-P. JÄNIS

Alla: Rakentajankin mielen saa kevätaurinko iloisesti ailahtamaan: »Nytpä tahdon olla ma pienen kodin laittaja . . .»

Yllä: Upouusi, hauska »koti» on valmistunut, eikä viihtyisyyden kannalta niin tärkeätä parvekettakaan ole unohdettu.

Oik.: Tässä näemme parvekkeen »sisustan» jykeine pöytineen ja penkkeineen.

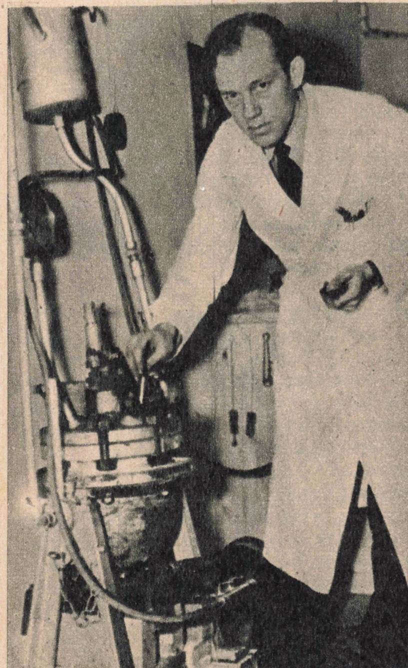

Hävittäjälentäjien kärkimiesten saavutukset.
Hävittäjälentäjiemme kärkimiesten järjestys on jo jonkin aikaa pysynyt samana. Sitävastoin on alle 20 koneen pudottajien nimiluetteloon tullut joukko uusia nimiä. Hitaasti, mutta varmasti nämä miehet ovat kartuttaneet tiliään varsin kunnioitettaviin lukuihin. Huhtik. 20. päivään mennessä oli eniten koneita alasampuneiden järjestys seuraava:

Lentomestari E. I. Juutilainen	37
Lentomestari O. Tuominen	32
Kapteeni J. Karhunen	29
Kadettialikersantti L. Nissinen	24,5
Lentomestari E. A. Kinnunen	21,5
Luutnantti H. Wind	18,5
Majuri E. Luukkanen	17,5
Kapteeni J. Sarvanto	15
Kapteeni O. Puhakka	15
Lentomestari Y. O. Turkka	15

Surmattujen vankien joukkohauta Odessan lähistöllä.
Tatorkassa, Odessan lähellä, tavattuja uusia joukkohautoja koskevan asian yhteydessä saavat romanialaiset sotilasviranomaiset lakkaamatta uusia tietoja Odessan väestöltä. Nämä ovat yhdenmukaisia siinä, että GPU vuosina 1940 ja 1941 vangitsi suuren joukon saksalaisia, ukrainalaisia ja romanialaisia, minkä jälkeen nämä katosivat jäljettömiin. Niinikään oli monia Bessarabiassa ja Bukovinassa asuneita romanialaisia perheitä vangittu ja viety pois. Lokakuussa 1941 lienee yhteensä noin 6 000 saksalaista, romanialaista, bulgarialaista ja ukrainalaista ollut Odessan vankileirissä. Odessan asukkaiden kertoman mukaan teloitettiin nämä vangit GPU:n asiamiesten toimesta pari päivää ennen Odessan valtausta, ts. lokak. 13.—14. pnä. Uhrien ruumiita ei tavattu, sillä romanialaisten joukkojen tunkeutuessa kaupunkiin vankilat olivat tyhjät. Romanialaisten tutkintoviranomaisten tehtävänä on nyt selvittää, ovatko juuri nämä ne haudat, joihin mainitut GPU:n teloittamat vangit on kätketty, vai onko Odessan lähellä vielä muita joukkohautoja.

Rommelia odottavat uudet tehtävät.
Afrikan sotaretken jälkeen, joka nyt on puolen vuoden ajan pitänyt koko maailmaa jännityksessä, odottavat sotamarsalkka Rommelia Berlinin asiantuntevain piirien käsityksen mukaan uudet tehtävät. Rommel ei millään tavoin ole joutunut epäsuosioon, vaan hän pikemminkin Eisenhowerin ja Montgomeryn sekä

INSINÖÖRI VAKOILIJANA. Ruotsissa on vangittu tanskalainen insinööri Ehlert vakoilusta. Hän on toiminut maassa kehsintöjä tehden ja hänen kotoaan löydettiin mm. aseita.

yleensäkin liittoutuneiden sodankäynnin tuntijana saa entistäkin tärkeämmän tehtävän, ehkäpä erään kaikkein tärkeimpiä.

Ryssä tavoilleen uskollinen!

Ruotsin vastalauseeseen pommien pudotuksesta Verköön, Karlskronan lähelle, on nyt saatu Kuibyshevistä vastaus. Siinä sanotaan, että toimitetut tarkat tutkimukset ovat osoittaneet, ettei yksikään neuvostokone ole lentänyt Ruotsin alueelle huhtikuun 29. päivän vastaisena yönä. Katsoen, ettei pomminsiruissa havaittuja venäläisiä kirjaimia voida pitää sitovana todistuksena siitä, että kone oli venäläinen, neuvostohallitus torjuu Ruotsin vastalauseen.

Kirjatuotantoa supistetaan.

Saksan kirjapainojen toimintaa on huomattavasti viime aikoina rajoitettu. Paitsi sitä, että useita kustannusyhtiöitä on kokonaan suljettu, tullaan kirjojen painosten määrää yleensä ja varsinkin ajanvietekirjallisuutta huomattavasti pienentämään. Tämän toimenpiteen on aiheuttanut yhä kasvava paperinpuute. Selitetään, että painosten suuruus olisi määrättävä hyvin pieneksi, jos kirjoja julkaistaisiin yhtä runsaasti kuin ennenkin. Klassikoita ja myöskin jonkin verran uusimpia kirjoja tullaan kuitenkin julkaisemaan 15 000—100 000 kappaleen suuruisina painoksina.

Katynin joukkohaudan uhreja.

GPU:n murhaamien upseerien joukossa on muuan meriväenluutnantti Sikorski. Viranomaiset tutkivat parhaillaan, onko asianomainen henkilö sukua Puolan pääministerille. — Uusi laaja luettelo Katynissa murhatuista upseereista on hiljattain saatettu julkisuuteen.

Takaisin sotavankeuteen.

Hollannin saksalaisen sotilaallisen käskynhaltijan Christiansenin julistuksella annetaan tiedoksi, että kaikkien Hollannin puolustusvoimiin toukokuun 14. pnä 1940, siis Hollannin antautumisen hetkenä, kuuluneiden upseerien ja sotilaiden tuli ilmoittautua saksalaisille viranomaisille palautusta varten Saksan sotavankeuteen. Toimenpiteen syyksi ilmoitetaan, että Hollannin silloinen saksalainen ylipäällikkö oli vapauttanut hollantilaiset upseerit ja sotilaat sotavankeudesta uskoen näiden irroittautuvan Saksaa vastaan suunnatusta vihamielisestä toiminnasta. Koska tämä toivo on pettänyt, palautetaan Hollannin armeijan silloiset jäsenet sotavankeuteen. Julistuksessa ei ilmoiteta, milloin sotavankeus alkaa. Ilmoittautumisvelvollisuus on määrätty ankaran rangaistuksen uhalla.

Kunniamerkki pommituksissa haavoittuneille.

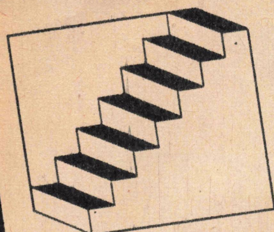
Siviilihenkilöt, jopa lapsetkin, jotka ovat haavoittuneet pommituksissa, voivat tästä lähtien saada sotilaallisen kunniamerkin, joka automaattisesti annetaan jokaiselle tällaiselle saksalaiselle sotilaalle. Asetus koskee jo sodan alkuvaiheessa haavoittuneita, joten kaikki sodassa välittömästi vahingoittuneet saksalaiset saavat mainitun kunniamerkin.

Konsertti maan uumenissa.

260 m:n syvyydessä Mosquiteran hiilikaivoksessa Espanjassa antoi muuan sinfoniaorkesteri äskettäin konsertin kaivoksen työväelle. Samalla konsertti radioitiin.

"HÖÖKIVAUNUKOULU". Japanissa koulutetaan hyökkäysvaunumiehiä erikoisia pieniä rattaita apuna käyttäen. Silmillään on heillä kotelo tähystysaukkoineen totuttautumista varten hyökkäysvaunun vastaavaan „ikkunaan".

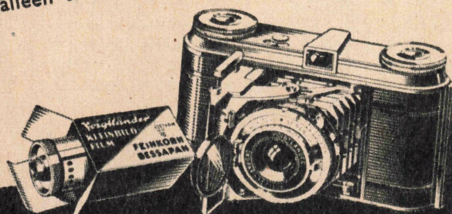

Näettekö nämä portaat ylhäältä vai alhaalta katsottuina?

Joskus näyttää siltä kuin nämä portaat näkyisivät ylhäältä päin katsottuina, sitten taas kuin ne näkyisivät alta päin, nurealta puolen. Niin epätarkasti näkee silmä!

Mutta eipä petä sensijaan Voigtländer-kamera, ja jokainen valokuva hienojyväisellä BESSAPAN-filmillä on kirkas ja mahdoton käsittää väärin.

Olkaa senvuoksi iloinen, jos T e i l l ä j o o n Voigtländer-kamera, tai muistaka sen nimi, jos niitä jälleen tulee kauppaan.

Voigtländer

Onhan tuota aikansa vaikka aidanvitsaksena!

Juuri niin! Sisulla kestää mitä vain — selviää mistä vain! Sen me suomalaiset olemme monesti ja monin tavoin todistaneet. Kireällä on oltu, pahaa on koettu — mutta hyvä on aina tullut. Ja niin tulee nytkin. Vielä se tämäkin sota loppuu, vielä tulee tavaranrunsaus tavarapulan tilalle. Ja silloin on Skohassakin taas valinnanvaraa. Vaikka kyllä siellä nytkin yhtä ja toista on.

OY SKOHA AB

HELSINKI, Kaivokatu 6.

O R O Oy.

JYVÄSKYLÄ,

Kauppa- ja Väinönkatujen kulmassa.

Rautaa
Rakennustarpeita
Värejä
Työkaluja
SKF-laakereita
Taloustavaroita.

A A M U L L A,
P Ä I V Ä L L Ä,
I L L A L L A

aina erikoisina tunnetaan *m a i n o s p a i n o t u o t t e e m m e.*

Alan hallitsevana erikoisliikkeenä

T Y Ö N V O I M A N K I R J A P A I N O

JYVÄSKYLÄ.
Puh. 1286 ja 2286.

S O K

RAUMAN KONTTORI

JÄMSÄN PALOVAKUUTUS-YHDISTYS

Toimitusjohtaja
A n t t i L e h t i n e n.
Toimisto Lehtisellä.
Vastaanotetaan asioita kaikkina arkipäivinä.

Rikos- ynnä muut **asianajotoimistoon** kuuluvat asiat hoidetaan huolellisesti ja palkkiot kohtuulliset.

»L A K I- J A L I I K E»

Helsinki, Korkeavuorenk. 36.
Puh. 69 584. Matkustamme maaseudullekin.

JYVÄSKYLÄN TYÖVÄEN RAVINTOLAT

Kauppakatu 30. Väinönkatu 7. Suositellaan.

Ravintolat avoinna klo 8—21.30.

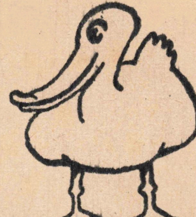
RYMY-EETU KIITTI ONNEAAN

OLIPA ONNI, ETTÄ TULI TÄMÄ LASKUVARJO MUKAAN — OLISIN MUUTEN KASTUNUT LÄPIMÄRÄKSI.

TANTTU-43.

JOUTOHETKIEN RATOKSI

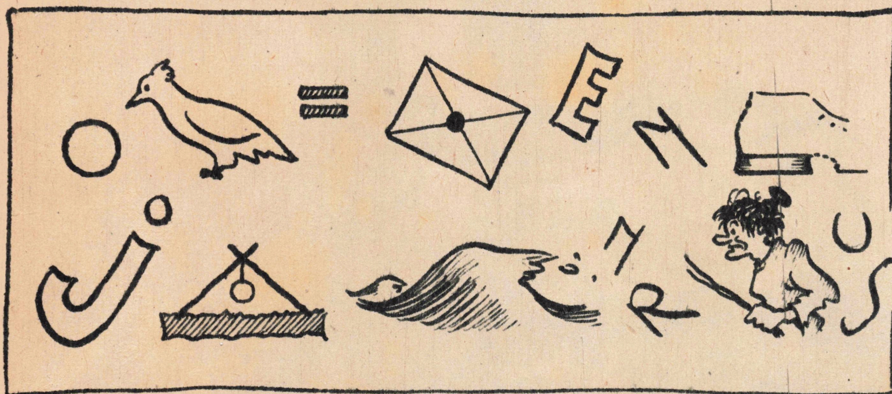

Toimittaja Korpraali Visa Vekkuli. — — Osoite Hakkapeliitan toimitus, Helsinki, Kaivokatu 6

YKSI SANA — KAKSI ASIAA

Mitkä sanat viivojen kohdille asetettuina sopivat vastauksiksi molemmin puolin oleviin kysymyksiin?

1. **Kimallus** ________________ **mitta.**
2. **Sarastus** ________________ **hyönteinen.**
3. **Maastolaatu** ________________ **korttitavaraa.**
4. **Puolueeton** ________________ **kesällä tarpeeton.**
5. **Tunturi** ________________ **takissa.**
6. **Turhaan** ________________ **ilman rämettä.**
7. **Pusta** ________________ **laillisestiko jaettu?**
8. **Pitäjä** ________________ **alus.**
9. **Kitua** ________________ **»neniä».**
10. **Kirja** ________________ **rotu.**

KUVA-ARVOITUS

Täti Josefiina muistelee tässä menneitä. Miten?

PIKKUONGELMIA

1. Ajatelkaahan, mikä on se *lintunne*, joka missä säässä hyvänsä on samanlainen kaikille kuuluva hyvä ominaisuus?

*

2. Jos *asevelvollinen* menettää aseensa ja syö *ropeen*, niin mikä hän silloin on?

*

3. 1. Olen silloin ilmassa kun lentokonekin.
   2. Kasvan pellolla, vaikka harvemmin kuin entisaikaan.
   3. Olen valmistunut viinirypäleistä.

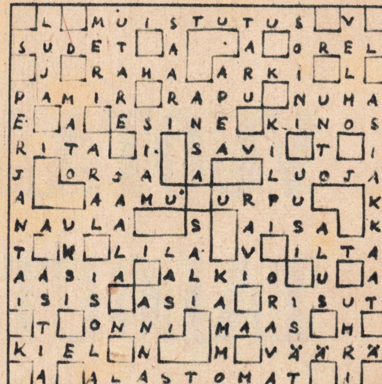
Ylläolevien selitysten mukaan juontuu kolme sanaa, joissa on kussakin samat kirjaimet, vaikka eri järjestyksessä. Mitkä ovat sanat?

*

4. L.K.Ä. Korpinen. Mikä pitäjä muodostuu viereisen nimikortin etukirjaimista?

*

5. Hississä on tavallisesti penkki istumista varten. Missä hississä on taas rahi?

KILPATEHTÄVÄ N:o 6:n RATKAISU

Tikka-pelin saivat seuraavat oikein ratkaisseet:

Luutn. Leevi Kellokumpu yks. 5125,
Timo Karttunen, Tampere ja
Osmo Vanamo, Mynämäki.

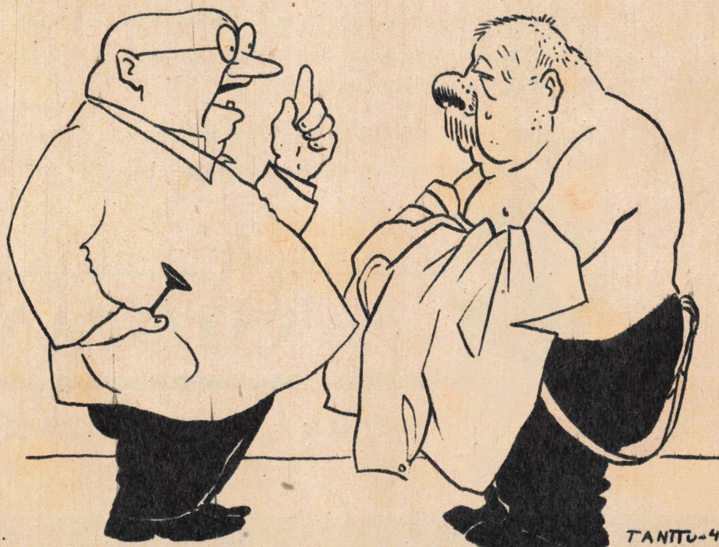
VIIME NUMERON KUVA-ARVOITUKSEN RATKAISU

Lukkaripa pisteli lauluksi Hattulan Kaukon nimipäivillä.

PAHA OMATUNTO

Isä: — Jaakko, tapasin tänään opettajattaresi!

Jaakko: — Tiedäthän isä, että naiset aina liioittelevat.

— Sydämenne ei siedä rasituksia. On luovuttava viinoista, viineistä, likööreistä, viskeistä ja konjakeista.

— Kiitos vain neuvoista! Hieman yksitoikkoiseksi elämäni kyllä muodostuu, kun nautittavakseni jää enää vain — rommitoti.

SEK

VUOTAAKO TALOUTENNE...?

Jos taloutenne vie enemmän kuin mihin Teillä on varaa, täytyy siinä olla turhia vuotoja. Tukkikaa ne hyvissä ajoin.

Säästäkää nyt, kun Teillä on tuloja. Voitte siten myöhemmin toteuttaa monen toiveen, johon muutoin ette koskaan ylettyisi.

Joka nyt osaa tehdä säästöjä, voi myöhemhemmin käyttää rahansa paremmin kuin nyt on mahdollista.

SÄÄSTÖPANKKI

JUURI TEIDÄN PANKKINNE

Säästöpankin säästökirjalla saa rahaa kaikista maan säästöpankeista.

Kustannusosakeyhtiö Otavan syväpaino, Helsinki, 1943.